

अभियान

ABHIYAN WEEKLY साप्ताहिक

abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३५ / अंक : १९ / २०७८ पुस ७ गते शुक्रबार / 22 Dec., 2017 / मूल्य रु. १०/-

अध्यादेशमा
आ-आफ्नै डम्फु

काठमाडौं | शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले पारित गरी राष्ट्रियसभा सम्बन्धी अध्यादेश राष्ट्रपतिकोमा पठाएकोमा राष्ट्रपतिले अध्यादेश जारी नगरीपरिएपछि विवाद उत्पन्न भएको छ। नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रले प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा बहुमत प्राप्त गरेपछि राष्ट्रपति उक्त विधेयक पारित नगर्न रणनीतिमा लागेकी हुनाले हाँसे सम्पन्न भएको समानुपातिक तर्फको उम्मेदवार हरुको नामावली घोषणा हुन समेत ढिलाई भएको छ।

>>> बाँकी ८ पेजला

जनचाहनाको कदर होस्

काठमाडौं | प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचन परिणामपछि नेपाली कांग्रेसको नेताहरू छटपटाउन थालेका छन्। कांग्रेसले आफ्नो नीति र सिद्धान्तलाई छाडेको हुनाले निर्वाचन पराजित हुनु स्वाभाविक थियो। कांग्रेसले वामपर्वीहरूसँग मिलेर सचेतानिक राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्र नेपाललाई समाप्त पारे। नेपाली कांग्रेसको स्थापनादेखि नै लिदै आएको सिद्धान्तलाई तिलाजली दिएको हुनाले उसलाई जनताले निर्वाचनबाट पराजित गरेका हुन्। २०७९ सालमा तत्कालिन राजा महेन्द्रले कोइदारी राजमार्गको सम्पूर्ण चीनसँग मिलेर सरकार संचालन गरेको हो। अहिले वामपर्वीहरूले कांग्रेसलाई लात हानेका छन्।

कांग्रेसजनलाई थाहा भएकै हुनपर्दछ। कांग्रेसले सचेतानिक राजतन्त्रलाई स्वीकार गरेकै बेला कांग्रेसका अहिलेका केही नेताहरू गणतन्त्रको नारा धन्काउँदै सडकमा गएका थिए। वी.पी. कोइराला, गणेशमान सिंह, कृष्णप्रसाद भट्टराई मध्येका नेताले गणतन्त्रको कुरा निकालेका थिएनन् तर भट्टराई जिवितै रहेका बेला कांग्रेसका केही नेताहरूले कसको निर्देशनमा गणतन्त्रको नारा धन्काएका थिए अव त्यसको खोजिन किन नहुने? पछिलो समयमा कांग्रेसले वामपर्वीहरूसँग मिलेर सरकार संचालन गरेको हो। अहिले वामपर्वीहरूले कांग्रेसलाई लात हानेका छन्।

>>> बाँकी ८ पेजला

आयल निगमको शेयर आउने

काठमाडौं | सरकारी स्वामित्वमा रहेको नेपाल आयल निगमले निकट भविष्यमै सर्वसाधारणका लागि ६ अर्व वारवरको शेयर जारी गर्न भएको छ। चुक्तापूँजी वृद्धिको क्रममा रहेको निगमले सर्वसाधारणबाट उक्त रकम चुटाउने लागको हो। हाल निगमलको चुक्ता पूँजी २९ करोडमात्र रहेको छ। अबको केही समयपछि निगमले चुक्ता पूँजी वृद्धि गरेर २० अर्व पुऱ्याउने भएको छ।

सम्बन्धित निकायहरूसँग छलफल चलाएको छ भने छलफल सकारात्मक भएको निगमले दावी गरेको छ। निगमका अनुसार कम्पनी ऐन २०६३ अनुसार सर्वसाधारणका लागि शेयर जारी गर्न लागेको निगम सूत्रले बताएको छ। पूँजी वृद्धिका लागि सर्वसाधारणका लागि ६ अर्व रणनीतिक साझेदार संस्थापकहरूका लागि ३ अर्व र नेपाल सरकारलाई ११ अर्व रूपैयाको

>>> बाँकी ८ पेजला

नेपालले हाने ओलीलाई छिर्की

काठमाडौं | आफ्नो पार्टीको अध्यक्षलाई छिर्की हात्नै माधवकुमार नेपालले एमालेको नीति, प्रचण्डले नेतृत्व भेनेका छन्। ओलीपक्षले प्रधानमन्त्री र वाममोर्चा तथा एकीकृत पार्टीको अध्यक्षसमेत केपी ओली नै भनेर भित्रभित्र बलियो आधार बनाइरहेका बेलामा एकाएक माधव नेपालले यस्तो बोलेपछि एमालेभित्र तरड्ग उठेको छ।

२ नम्बर प्रदेशमा मधेसी दलको र बाँकी ६ प्रदेशमा एमालेले प्रदेश सरकार गठन गर्ने हैसियतमा भए पनि २ प्रदेश माओवादीको नेतृत्व र ४ प्रदेशमा एमालेको नेतृत्वमा प्रदेश सरकार बन्ने भित्री तयारी चलेको छ। यो अवस्थामा कपित्तमा एकमा आफ्नो पक्षको प्रदेश सरकार प्रमुख बनाउन र समानुपातिकमा पनि आफ्ना पक्षका पार्नका लागि माधव नेपालले ओलीविरुद्ध र प्रचण्ड पक्षमा यसरी

>>> बाँकी ८ पेजला

एकीकृत वाम तुहिने खतरा

काठमाडौं | आज एकता संयोजन समितिको बैठक बस्टैच र यही बैठकबाट एकता भन्दा तालमेलमै अधि बढ्दने सहमति हुनसक्ने एक एमाले नेताले बताएका छन्।

केपी ओली र प्रचण्डको प्रेम विठेडमा परिणत हुने खतराहरू देखिएका छन्। हुन त एउटै माला दुबैले लगाउँदै एकै मञ्चबाट चुनाव प्रचार गर्दै तालमेलमा चुनाव लडे, जिते र अब पार्टी एकता गर्ने प्रचारमा जुटेका छन् तर सोमवार बसेको एमाले र

>>> बाँकी ८ पेजला

कांग्रेसको जनघार घटेको छैन

काठमाडौं | मंसिर १० र ११ गते भएको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा नराप्रोसँग प्रत्यक्षतर्फ हार भोगको नेपाली कांग्रेसले समानुपातिक तर्फ भने सकारात्मक अवस्था बनाएको छ। पोपुलर मतमा कांग्रेसले नेकपा एमालेकै हाराहारीमा मत पाएकोले कांग्रेसको जनमत नघटेको प्रमाणित भएको छ। कांग्रेसलाई मतदान गर्नेको सच्चा बढ्दो मत समेत बढेकोले कांग्रेस सकिएको छैन भन्ने प्रमाणित जनताले गरिदिएका छन्। कांग्रेस आफ्नौ आन्तरिक कारण र उचित व्यवस्थापन गर्न नसकेका कारण प्रत्यक्षतर्फ नराप्रोसँग पराजित भएको हो। कांग्रेसले प्रत्यक्षतर्फ २३ सिटमा मात्र सफलता हात पार्नुसक्न भनेकै कांग्रेसकै लागि दूर्भार्यको विषय रहेको कांग्रेसका नेताहरूले बताएका छन्। यसको जिम्मेवारी नेतृत्वहरूमा रहेकोले लिनुपर्ने कांग्रेसका नेताहरूले बताउन थालेका हुनाले कांग्रेसको

>>> बाँकी ८ पेजला

दलहरूको घेपुवामा राष्ट्रपति

राष्ट्रियसभा प्रतिपक्षविहीन बनाउन वाम गठबन्धन उद्बुद्ध

राष्ट्रियसभा प्रतिपक्षविहीन बनाउन वाम गठबन्धन उद्बुद्ध

बढेको छ।

राष्ट्रियसभा ऐन नहुँदा निर्वाचन आयोगलाई समानुपातिकरणका विजयी उम्मेदवारहरूको नामावली घोषणा गर्न किन कठिनाई पन्यो भनेर आयोगले औपचारिक रूपमा निर्णय गरि दिएको खण्डमा राजनीतिक दलहरूलाई समेत समस्या समाधान गर्न सहज हुने थियो। प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा बहुमत ल्याएको वाम गठबन्धन र निर्वाचनमा नराप्रोसँग हार खाएको नेपाली कांग्रेस भित्र अहिले राष्ट्रियसभा ऐनको विषयलाई लिएर दुरी बढेको छ। वाम

>>> बाँकी ८ पेजला

यो सफलता हुँदै होइन !!

श्रावन शर्मा

तीन तहको चुनाव सकिएर मुलुकमा विवादको त्रुप राखिएको थियो, ठिक त्यसैगरी अहिले पनि बहुसंख्यक राजतन्त्रवादी (राजावादी)हरूलाई पाखा लगाउन खोजेर अर्को विद्रोहलाई निम्नात्मन खोजिएदै। यो मुलुकको संरचना नै यस्तो भएर गएको छ कि, यहाँ कसैले कसैलाई निषेध गर्ने सदैन, यदी आ-आफ्नो हित चाहेहो भने।

अहिले निर्वाचनको परिणामबाट खुसी भएर विजय जुलुस गरिरहेकाहरू र सत्तामा रहेर पनि चुनावमा हारको सामना गरेर आँसु भार्दै सत्ताबाट बहिर्गमन हुने साइत कुरेर बसेको तीनै थरी प्रमुख दलहरूले के बुझन जसरी छ भने मुलुकको निकास यो हुँदै होइन। यदि शान्ति, राजनीतिक स्थायित्व, विकास सचिवको चाहिएको हो भने परप्यागत शान्ति यानिकी शाहवंशीय राजतन्त्रलाई पनि संविधानमा कुनै न कुनै स्थान दिनेपर्छ। यो संस्था बिना मुलुकमा दिग्नोशान्ति स्थापना भन्ने त छोडी, मुलुक नै विष्णुनामा जाने प्रवल चम्पाको हुन जाए। शायद, यो कुरा अहिले पनि महसुस भएको हुनुपर्छ र त, कहिले औपचारिक रूपमा राजतन्त्रको अभाव भएको कुरा तिनका मुख्याविन्दबाट यदाकदा सुन पनि पाइन्छ। वास्तवमा सम्पूर्ण नेपालीहरूका बीचमा एकताको बहुदलवादी र गणतन्त्रवादीहरूलाई

>>> बाँकी ८ पेजला

**Buy Now
Pay Later**

**prabhu
Credit Card**
Instapay Scheme

Features:

- ❖ Purchase transaction should be of Rs 10,000 or above
- ❖ 6, 12 or 18 month's installment available
- ❖ Hassle free documentations

Head Office, Babarmahal, Kathmandu
Tel. No.: +977-1-4788500, Toll Free No.: 16600107777
Email: info@prabhubank.com, URL: www.prabhubank.com

*Service Charge Applicable

‘पुलिस्ट’ नाराको प्रभाव

प्रा.डा. गंगाबहादुर थापा

नेपालमा वाम गठबन्धनको पक्षमा अहिले जसरी माहोल सिर्जना भयो, त्यसको राजीतिक पृष्ठभूमिलाई दुई कोणबाट विश्लेषण गर्न जरूरी हुन्छ । पहिले, नेपालमा वामपन्थी रङ्गान स्वतः बहुमतमा छ । एमाले र माओवादीबीचको गठबन्धनले त्यसलाई होस्यायो र त्यसरी नै मतमा प्रकट गन्यो । दोस्रो, सोभियत संघ विघटनपछिको राजनीतिक नारालाई लिनुपर्छ । जब सोभियत संघ विघटन भयो, त्यसपछि विश्व राजनीतिमा केही फरक धारको विकास भयो । सोभियत संघ विघटनअधि राजनीति विचारधारामा बढी केन्द्रीत थियो नेटो र वार्साका नाममा । समाजवादी धारमा सोभियत संघ र पुँजीवादी धारमा अमेरिकी नेतृत्वमा विश्वका देश केन्द्रीकृत थिए । तर, सोभियत संघको विघटनपछि विश्वभर 'पपुलिस्ट' राजनीति हाबी भयो । अर्थात्, जुनसुकै दल वा व्यक्ति नागरिकबीच कुन नारा लोकप्रिय बन्छ, त्यही दिएर आउन थालेका हुन् । उदाहरणका स्थमा हेर्दा भेनेजुएला अमेरिकालाई गाली गरेर अगाडि आयो किनभने भेनेजुएलामा अमेरिकाविरोधी जनमत थियो । राजनीतिमा यो 'पपुलिस्ट' धार अहिलेसम्म कायम छ, चाहे भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी हुन् वा चिनियाँ राष्ट्रपति सी जिनपिङ नै किन नहुन् ।

बनाएका हुन्छन् । यसबाट दलको संख्या स्वतः कम हुन्छ नै । त्योभन्दा बढी नीतिगत स्थमा प्रस्तरा पनि हुन्छ । आखिर दलहरू भनेको नीति तथा सिद्धान्तमा चल्ने हुन् । नीति र सिद्धान्त नभएको दल रितो भाँडोजस्ता हुन, यस्तो पार्टी जितवेला पनि फुट्न सक्छ । तर, धुग्गीकरणले समाजलाई पनि धुग्गीकृत गर्छ र द्वन्द्व बढाउँछ भन्ने तर्क कतिपय सन्दर्भमा सही होला, तर नेपालको सन्दर्भमा त्यो सम्भव देखिन्न । धुग्गीकरणले पहिलेका नीति तथा कार्यक्रम परिवर्तन गर्छन् भन्ने मान्यता पनि छ तर हरेक दलले देशको हितकै लागि नीति तथा कार्यक्रम बनाउँछन् ।

दलहरू पहिला 'फ्र्याक्सनलाइज्ड' हुन्नन् । त्यसपछि इन्स्टिच्युसनलाइजेसन' बाट 'कन्सोलिडेसन' तिर जान्छ । वास्तवमा ध्वीपकरणले राजनीतिलाई पनि संस्थागत विकास गराउँछ । संस्थागत विकास भएपछि समृद्धिको बाटोमा जान्छ ।

नेपालको राजनीति ०४६ लगतै कांग्रेस
र कम्युनिस्ट दुई धारा निर्माण भएर
अगाडि आउनुपर्न थियो । राजनीतिक
विचार र धाराको विश्लेषणमा प्रजातान्त्रिक
उदारवादका पक्षपाती कांग्रेस र राप्रपामा
के फरक छ ? यी दुई दलको फरक
अस्तित्व आवश्यक छ कि हैन ?
स्वाभाविक उठने प्रश्न हो । यो प्रश्न ०४६

अहिले जति पनि देशको समृद्धिमा घाटा
लाग्यो, त्यो हुने थिएन । एउटा पक्ष
बाध्य भएर विकासको बाटोमा लाग्थ्यो ।
निर्वाचन अवधिमा कम्युनिस्ट आए भने
महिला, दलित, जनजातिका अधिकार

खोसिन्छन् अधिनायकवाद आउँछ भनेर कांग्रेसले हौवा पिट्यो । उसको यो चुनावी 'क्याप्यन्हन'ले काम गरेको देखिएन । नेपालका काम्युनिस्टहरू त्यसरी जान सबैनन् भन्ने प्रस्तै छ । त्यसैले पनि नागरिकले स्थायी सरकारको पक्षमा मत प्रकट गरेको देखियो । कांग्रेसको त्यो खालको चरित्रले चाहिँ फेरि पनि राजनीतिक संस्कारको विकास हुँदैन । हुन त कम्युनिस्ट आफैँमा अधिनायकवाद हो, तर हामीले हेर्न भनेको उनीहरूको घोषणापत्रमा, नीति कार्यक्रम, व्यवहार र चरित्रमा हो । त्यसरी हेर्दा नेपाली कम्युनिस्ट कहाँनेर अधिनायकवादी देखिन्छन् त ? कांग्रेसले त्यसलाई पुष्टि हुने गरी धारणा प्रस्त धारणा पार्न सकेन ।

कांग्रेसले भनेको एउटा सत्य के हो भने विश्वमा कम्युनिस्टले शासन गरेका देशको समृद्धि कमजोर छ । नागरिक तहमा हुने स्वतन्त्रता पनि सीमित छ । तर, कम्युनिस्टले आफ्नो धार र धरातललाई भिन्न बनाएपछि देश समृद्धिमा गएका छन् । जस्तो अहिले चीनले जे विकास गरेको छ, त्यो परम्परागत कम्युनिस्ट मोडलमा गरेको होइन । अहिलेका राष्ट्रपति सी जिनपिङ खुला बजारको कुरा गरिरहका छन् । मौलिक विचार र प्रविधिले मात्रै देशको समृद्धि विकास गर्न सकिँदैन, कतिपय हस्तमा बाहिरबाट ल्याउनुपर्छ भन्ने धारणा प्रस्त छ । आयातित विचार र प्रविधिले हस्तक्षेप गर्छ भनेर मान्ने हो भने

विचार, सिद्धान्तको राजनीतिले बढी प्रश्रय पाउने अवस्थामा निश्चित जाति, समुदाय वा क्षेत्रको विषयमा मात्रै बोल्ने दलहरूको आधार कमज़ोर हुन्छ । देशको समृद्धिको बाटो वैचारिक नीति तथा कार्यक्रमका आधारमा निर्माण र लागू हुन्छ । त्यसले सबै क्षेत्र, जात र समुदायका नागरिकलाई समान अवसर प्रदान गर्न प्रयत्न गरेको हुन्छ । तर, जातीय, सामुदायिक र क्षेत्रीय नारा उठाउने दलको आधार कमज़ोर हुनु स्वाभाविक हो । अर्थात् त्यसलाई 'न्युट्रल' बनाउँछ । सबै जाति, समुदाय र क्षेत्रका मुद्दा दलहरूले बोक्छन् ।

10

उनीहस्ते 'पहिला आफू' भन्ने राष्ट्रवादी नारा दिए, त्यसले जनमत आकर्षित गयो । बेलायतको राजनीतिमा ब्रेकिट पनि त्यसैसँग जोडिन्छ । एक वर्षअघि अमेरिकी राजनीतिमा अमेरिकाको स्थापित मान्यतालाई चुनौती दिने व्यक्तिमा दुईजना आए, एकजना बर्नी स्यान्डर्स र अर्का डोनाल्ट ट्रम्प । स्थापित मान्यताले अमेरिकी समाजलाई ठीक गर्दै कल्याणकारी राज्यको पक्षमा देखिएका थिए बर्नी । डेमाक्राट्याटभित्र खरो प्रतिस्पर्धा बनेका बर्नीले भलै आन्तरिक प्रतिस्पर्धामा हिलारी किलन्टनलाई जित्न सकेनन् । तर, लोकप्रिय भने भए । यसैसँग जोडिएका तर अर्को धारका नेताका स्पमा ट्रम्प निर्वाचनबाट विजयी भएरे आए । नेपालको हकमा पनि भारतीय नाकाबन्दीविरुद्ध केपी ओलीले लिएको अडान र त्यसअघि संविधान जारी गर्ने वेला दलहस्ते भारतीय प्रभावविरुद्ध लिएको अडानको रूझानले नागरिकमा वामपन्थी शक्तिप्रति सकारात्मक भावको विकास गराएको थियो । त्यो मत पनि अहिले प्रकट भएको हो ।

हामीले राजनीतिक धुम्रीकरणलाई दुई धारबाट विश्लेषण गर्न आवश्यक छ । एक, निर्वाचन अवधिमा हुने धुम्रीकरण वा गबर्न्धन । दोस्रो, निर्वाचन सम्पन्न भएपछि सरकार निर्माणका लागि हुने गबर्न्धन वा धुम्रीकरण । निर्वाचनको अवधिमा हुने धुम्रीकरण र निर्वाचित भएपछि सरकार निर्माणका लागि हुने धुम्रीकरणबीच व्यापक भिन्नता छ । निर्वाचित भएपछि हुने धुम्रीकरण सत्ता वा निश्चित स्वार्थका लागि हुने धुम्रीकरण हो । तर, निर्वाचनको अवधिमा हुने धुम्रीकरण भने वैचारिक धुम्रीकरण हो । अर्थात् विचार मिल्ने र नजिक हुनेहरु निर्वाचनअघि नै धुम्रीकृत हुन्छन् । र, साफा नीति र कार्यक्रम लिएर नागरिकमा जान्छन् । निर्वाचनपछि हुने समीकरण र धुम्रीकरणमा फलानाले मानेन भनेर सरकारका नीति तथा कार्यक्रममा स्वामित्व ग्रहण नगर्ने प्रवृत्ति हुन्छ । निर्वाचनअघिको धुम्रीकरण निर्माण हुँदा साफा नीति तथा कार्यक्रमको स्वामित्व लिनुपर्छ । कार्यान्वयन नभएको अवस्थामा नागरिकलाई प्रश्न गर्न पनि सहज हुन्छ ।

यसरी हेर्दा नेपालको राजनीतिमा धुम्रीकरण आवश्यक थियो । राजनीतिक विचार, सिद्धान्त र धारणा मिल्नेहरू एउटै धार वा कितामा रहँदा नागरिक तहमा पनि अन्योलको विषय नहुने अवस्था हुन्छ । कुन दलको के राजनीतिक सिद्धान्त हो र उसले के नीति बोक्छ भन्ने प्रस्त हुन्छ, त्यसैअनुसार नागरिकले आफनो धारणा अर्थात् राजनीतिक प्रतिसर्धी, नागरिकमुखी नीति बनाउन बाध्यता सिर्जना गर्छ । समाज र नागरिकको वास्तविक समस्या नउठाउने हो भने अर्को गठबन्धनले हाइज्याक गर्छ भन्ने डर हुन्छ । त्यसैले पनि हरेक गठबन्धन नागरिकमुखी हुन बाध्य पनि हुन्छन् । यस अर्थमा राजनीतिशास्त्रको भाषामा भन्नुपर्दा गठबन्धन वा धुम्रीकरणले

साललगतै निरन्तर बहस र छलफलपछि
यी दलबीच ध्रुवीकरण भएको भए अहिलेको
राजनीतिमा एउट गतिले धार निर्माण
भइसक्ने थियो । एमाले, माओवादी र
जनमोर्चामा खास के फरक छ ? छुट्टै दल
आवश्यक हो कि होइन भन्ने बहस ०६४
लगतै आवश्यक थियो । हुन त ०४६ पछि
एमाले र जनमोर्चालगायत दलबीच यो
बहस आवश्यक थियो किनभन्ने त्यतिवेला
माओवादी थिएन । त्यतिवेला एमाले र
जनमोर्चालगायत दलको कम्प्युनिस्ट धुत्र
निर्माण भएको भए त्यही मूलधारमा माओवादी
मिसिने थियो । अहिलेको अवस्थामा एमाले
र माओवादी पार्टी एकतासम्म जाने
भएकाले कम्प्युनिस्टको मूल धार बन्ने संकेत
देखिएको छ । निर्वाचनको मतपरिणामले
राप्रपाको हैसियत पनि कमजोर बनाएका
कारण कांग्रेस नेतृत्वको मूल धार एकलो
दाबेदारजस्तो देखिएको छ । निर्वाचनको
मतपरिणामलाई विश्लेषण गर्दा केही क्षेत्रीय
पार्टी रहन सक्ने देखिएको छ । तर,
अहिलेका क्षेत्रीय पार्टीहरू राजपा र संघीय
समाजवादी फोरमले आफूलाई राष्ट्रिय दल
बनाउन लागेका छन् । त्यसो हुँदा त
ती दल पनि विचार मिल्नेसँग एकता र
ध्रुवीकरणमा जान सक्ने देखिएको छ ।
हुन पनि ती दलले निर्वाचन अवधिमा
एकताको नारा दिएका थिए । ऐउटा
राजनीतिक स्थिरताका लागि राजनीतिक
ध्रुवीकरण आवश्यक थियो । राजनीतिक
ध्रुवीकरण ०४६ सालमा भइदिएको भए

१८

नेपाल आयल निगम लि.को

खाना पकाउने एल.पी. ग्याँस प्रयोगकर्ताहरूलाई सुरक्षासम्बन्धी अति आवश्यक जानकारी

एल.पी. ग्याँस अत्यन्त प्रज्वलनशील पदार्थ भएकोले यसको प्रयोगमा पर्याप्त शर्तकर्ता र सावधानी अपनाउन जरूरी हुन्छ । यसैले खाना पकाउने ग्याँसको चुहावटबाट हुने दूर्धटनाबाट बच देहायका कुराहस्मा ध्यान पुन्याउन सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गमा नेपाल आयल निगम लि.अनुरोध गर्दछ ।

દુર્ગાબાટ બળ ધ્યાન દિનુપને કુરાહરુ

१. एल.पी. ग्याँस सिलिण्डर ल्याउँदा-लैजाँदा नगुडाँ, भान्छामा सिलिण्डर सधै ठाडो राखी प्रयोग गरौ, सुताएर र घोट्टाएर प्रयोग नगरौ ।
  २. रेगुलेटर, रबर पाइप, चुल्हो जस्ता उपकरणहरू गुणस्तर प्रमाणित भएको मात्र प्रयोग गरौ । साथै हरेक २ (दुई) वर्षमा ग्याँसको पाइप फेरौ ।
  ३. खाना पकाउँदा सधै भ्याल ढोका खुला राखौ र सुतिको कपडा लगाएर मात्र खाना पकाउने गरौ ।
  ४. काम सक्रिएपछि सधै रेगलेटर बच्च गरौ ।

ग्याँस चहावट भएमा ध्यान दिनपर्ने कराहरु

1. खाना पकाउने स्थानमा एल.पी. ग्र्यॉसको तिखो गन्ध आइरहेको छ भने ग्र्यॉस लिक भइरहेको छ भन्ने बुझनुपर्दछ । ग्र्यॉस लिक भएमा पहिले रेगुलेटरको र पछि चुलोको नव १५्लयद० बन्द गरौं ।
  2. ग्र्यॉस हावाभन्दा गहौं हुने भएकोले भुइँमा बस्छ । यस्तो अवस्थामा ढोका र सबै भयाल खुला गरौं र आगोको फिल्का निस्कने पदार्थ जरतै ग्र्यॉस चुल्हो, सलाई, लाइटर, धूप आदि नबालौं र बिजुली बत्ती, टर्चलगायत कुनै पनि विद्युतीय उपकरण नचलाउँ ।
  3. ग्र्यॉस लिक भइरहेमा सिलिण्डरबाट रेगुलेटर छुटाई भलभमा सेफटी क्याप ढक्न लगाएर घरबाहिर खुल्ला ठाउँमा राखौं र छिटोभन्दा छिटो नजिकको ग्र्यॉस बिक्रेता ता सम्बन्धित ग्र्यॉस उद्योगलाई खबर गरौं ।

सचेत र सावधान हुनु नै सुरक्षित हुनु हो।
उपभोक्ताको हितमा नेपाल आयल निगम लिमिटेडद्वारा जारी

बुद्धिजीवीहरु किन वृपचाप ?

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

विकृति र विसंगति यसरी बढेको छ कि सुधारका लागि आवाज उठाउने पर्न बर्ग बुद्धिजीवीहरु वृपचाप छन् । किन ? लोक हुटुटी र छटपटीमा बाँच्युपर्ने, सम्बन्धित निकायहरु अनियमित कर्तुर्तमात्र गरिरहने, खबरदार गर्नुपर्ने बर्गले बोल्दै नबोल्ने स्थितिले जंगलराजतिर राष्ट्र अग्रसर भइसकेको छ ।

भाषणले मात्र लोकतन्त्र हुने भए संस्कार र विधान किन चाहिन्थ्यो ? संस्कार कुलियने क्रम जारी छ, विधि मिच्ने निरन्तरता पनि कायमै छ । राजनीतिको यो जंगली हाती चाल नरोकिने हो भने विनासलीला कसरी जनताको अपेक्षा : शान्ति र सुरक्षा बन्ना ? स्थानीय, प्रदेश र प्रतिनिधिसभाको निर्वाचन सम्पन्न भयो । निर्वाचनमा कुनै चमत्कार भयो भने त्यो लोकले मतदानगरेर देखाइदिए ।

आफूपुरुद्धको कुनै पनि आतंक, अव्यवस्था र अपमानलाई चिर्दे लोक निर्वाचन केन्द्रमा गए, मतदान गरेर र मतादेश दिए । योभन्दा ठूलो चमत्कार अरु के हुन्छ ? तर, लोक राज्यबाट प्रताडित छ, भूकम्प, बाढीपहिरो र शीतलहरबाट मरिरहेको छ । त्यो लोकलाई न्यानो कपडा दिनेसम्म चुनाव विजेता कसैले आफ्नो कर्तव्य ठानेनन् ? विजयोत्सवमा करोडौ उडाउने र भुक्तो धुलो उडाएर नाचगान गर्ने काम भइरहेको छ, लोकको पीडामा मलमपर्दी बन्न कुनै जनप्रतिनिधि, जनताको पार्टी तैयार देखिदैन । यस्तो पनि लोकतन्त्र हुन्छ ? जिल्लेहरूले बुभुन्यो जनादेशको अर्थ देश बनाउन खलासी चालक नबनुन, तस्क्र-कालाबजारिया उद्योगी व्यापारी नहुन, नीतिहीन, नैतिकहीन र लोकलज्जाहीनहरू नेता नहुन भन्ने हो । र, दलका दलाल बुद्धिजीवी र नागरिक समाज, डलर कुम्ल्याएर समाज र संचारिमा धावा बोल्ने मानवाधिकारावादी, घूस नखाई काम नगर्नलाई राष्ट्रसेवक कर्मचारी, स्कूल कलेज खोलेर लुट मच्चाउने माफियालाई शिक्षासेवी, पढाउन छाडेर पार्टी कार्यकर्ता बनेर हिङ्नेलाई प्राडा. भन्न नपरोस भन्ने पनि मतादेशमा अन्तर्निहित मर्म हो । लोकतन्त्रका मुखियाहरु यस्ता कूतृत्वको मालिक, सरकार नबनुन, लोकादेशको पालना गर्नु । तब न लोकतन्त्र र समाजवाद संरथागत होला, नयाँ नेपालको निर्माण सुरु होला ? त्यस्तो अपेक्षा छ, आशा छ, तर ती आशा र अपेक्षा पूरा हुने सम्भाबना अहिलेसम्म न्यून नै देखिन्छ । किनकि जनमत र जनबल बिजयीहरूले आफ्नो नेतृत्वको शासनमा न्यायविधान र समानता हुन्छ भन्ने प्रत्याभूतिको अभिव्यक्ति अहिलेसम्म दिन सकेनन् ।

राजनीतिको यो नाड्गो चालाप्रति स्वतन्त्र नागरिक समाज र बुद्धिजीवी बोल्पुर्छ कि पर्दैन ? ओपिनियन क्रियटरहरू ठूला दलमा टाँसिसेर र गॉसिसेर भोलिका दिनमा पाउनसक्ने लाभमा न्याल काढेर बस्नु भनेको देशको अधोगति नै हो । प्रभावहीन लोक किथिदै, मिचिदै र मर्देछन्, प्रभावशालीहरू लोकावाज बोल्दैनन्, लोकप्रतिको दायित्व निर्वाह गर्दैनन् भने जनप्रतिनिधि बनेका र तिनले चलाउने राज्यले कर्तव्य

पालना कसरी गर्नसकछ ? देखाउनेले ऐना नदेखाइदिएपछि राज्य च्यूट हुन्छ, त्यही अवस्था यतिखेर देशको वर्तमान कालखण्ड बन्नपुगेको छ ।

लोकतन्त्रलाई राजनीतिक सिद्धान्त र जीवनपद्धति मान्नेहरू लोक अन्तिम सत्य र लोकादेशलाई अन्तिम फैसला मान्छन् । कुनै पनि सिद्धान्त बोकेका दलहरूले लोक अपेक्षालाई मुख्य आदर्श र राष्ट्रियतालाई उच्च नैतिक मान्यता बनाएका हुन्छन् । यही कारण लोकतन्त्रमा दलहरूको अर्थ, औचित्य, अस्तित्व र महत्व कायम रहेको हुन्छ । बेलायतको २ सय वर्ष पुरानो लेबर पार्टी आदर्श, नैतिक मान्यता र सिद्धान्तमा आज पनि कायम रहेको छ भने आफ्नो युगमा माओ, च्यांगकाईसकले पनि राष्ट्र र जनतालाई सबैमन्दा बढी महत्व दिए । महात्मा गान्धी बिकेको भए अग्रेजले कति पैसा दिन्थ्यो होला, उनलाई वापू भनेर पूजा गरिन्थ्यो । लोक र राष्ट्रका सामु गान्धीले भौतिक सुखका लागि शिर भुकाएन् । इतिहासका पन्नामा असल भनेर लेखिएका लोकप्रति जिम्मेवार र राष्ट्रप्रति कर्तव्य निवाह गर्ने व्यक्तिहरू जुनसुके युगमा पुजित छन्, ती महान छन् ।

नेपालमा त्यस्ता युगपुरुष, युगनेता को छन् ? किन कुनै नेतालाई सम्मानित दृष्टिले, हार्दिकताका साथ हेरिन्न ? किनकि नेताको खानी बन्धो नेपाली राजनीति तर राजनेताको अभाव खट्किरहेको छ । राजनेता बन्ने इच्छाकि कुनै नेतामा देखिएन ।

हाप्रा नेताहरू किन जनबिरोधी र राष्ट्रधाती रूपमा विनिन्छन् ? किन जनताले नेताहरूलाई निन्दा गर्नेन ? यसको एउटै जवाफ छ- यी नेताहरू बिदेशीको दलाली गर्नेन र स-साना स्वार्थको नर्काकुण्डमा मौका पायो कि चुर्लुमै डुङ्ग सक्छन् । यिनीहरू अवसरावादको बुख्याचाभन्दा माथि उदन सकेका छैनन् । त्यसैले कुनै नेताको आवाजलाई सिंगो मुलुकले सुन्दैन, सिंगो पार्टीले पनि सुन्दैन, किनकि यिनीहरू गुटभन्दा माथि उठ्नै सकेका छैनन् । टोले सान्चा पहलमान र हाप्रा नेतामा तिन्नता कम छ । हो, यिनैले चुनाव जितेका छन्, र हाप्रा नेतामा पकड यिनकै छ तर जनविश्वासको कसीमा यिनीहरू पितल हुन्, सुन साबित हुनसकेका छैनन् । तर मौका पारेका छन्, चाहे भने यिनीहरूले रामो काति गर्न सक्छन् । असल नेताको इतिहास बनाउने, इतिहासमा नाम लेखाउने तिर्खा लाग्ला यिनलाई ?

जनविश्वासको कसीमा यिनीहरू पितल हुन्, सुन साबित हुनसकेका छैनन् । तर मौका पाएका छन्, चाहे भने यिनीहरूले रामो काम गर्न सक्छन् । असल नेताको इतिहासमा नाम लेखाउने तिर्खा लाग्ला यिनलाई ?

चुनाव सम्पन्न हुनु प्रस्थान विन्दुमात्र हो । चुनाव जितेका कुनै पनि नेताले अथवा पार्टीले अब सुशासन हुन्छ, भ्रष्टाचार हुन्न भनेर बोलेका छैनन् । यही कारण लोकतन्त्रमा दलहरूको अर्थ, औचित्य, अस्तित्व र महत्व रहेको हुन्छ । बेलायतको २ सय वर्ष पुरानो लेबर पार्टी आदर्श, नैतिक मान्यता र सिद्धान्तमा आज पनि कायम रहेको छ भने आफ्नो युगमा माओ, च्यांगकाईसकले पनि राष्ट्र र जनतालाई सबैमन्दा बढी महत्व दिए । महात्मा गान्धी बिकेको भए अग्रेजले कति पैसा दिन्थ्यो होला, उनलाई वापू भनेर पूजा गरिन्थ्यो । लोक र राष्ट्रका सामु गान्धीले भौतिक सुखका लागि शिर भुकाएन् । इतिहासका पन्नामा असल भनेर लेखिएका लोकप्रति जिम्मेवार र राष्ट्रप्रति कर्तव्य निवाह गर्ने व्यक्तिहरू जुनसुके युगमा पुजित छन्, ती महान छन् ।

नेताहरू बिदेशीको दलाली गर्नेन् र स-साना स्वार्थको नर्काकुण्डमा मौका पायो कि चुर्लुमै डुङ्ग सक्छन् । यिनीहरू अवसरावादको बुख्याचाभन्दा माथि उठ्नै सकेका छैनन् । त्यसैले कुनै नेताको आवाजलाई सिंगो मुलुकले सुन्दैन, सिंगो पार्टीले पनि सुन्दैन, किनकि यिनीहरू गुटभन्दा माथि उठ्नै सकेका छैनन् । तर मौका पारेका छन्, चाहे भने यिनीहरूले रामो काति गर्न सक्छन् । असल नेताको इतिहास बनाउने, इतिहासमा नाम लेखाउने तिर्खा लाग्ला यिनलाई ?

हो । प्रत्येक नेपालीको मन आतकित छ, चिन्तित र निरास छ । यसका कारण केके हुन् ? कारक कोको हुन् ? किन लोक खुर्कुरीको धारमा र राष्ट्र कहालीलाग्दो भीरमा पुग्यो ? यी यस्ता प्रस्थान हुन्, जसको सावल जवाफ लोकलाई नेतृत्व गर्न बर्गले खोज्युपर्ने हो । खोज बाध्य पार्ने बुद्धिजीवी, नागरिक समाजले उदाहरण हो । राजनीतिक नेतृत्व बर्ग गैरजिम्मेवार भएर, अनैतिक भएर, सिद्धान्तहीन बनेर आजको यो असामान्य स्थिति सृजना

भएको हो । लोकादेशलाई शक्ति र सामर्थ, लोकलाई आदर्श बनाउनु पर्ने र राष्ट्रप्रति नैतिक जिम्मेवारी लिनुपर्ने दल र दलीय नेताहरूले बिदेशलाई आदर्श बनाउन पुगेपछि पार्टीहरू गनाएका छन् । नेता अडेस लागेको विदेशीले देश बलियो हुन्न, लोक बलियो भए देश बलियो हुने हो । लोकतन्त्रमा सारथीहरूको इमान र लोकप्रतिको जमान दुवै विचलित अवस्थामा छन् । राष्ट्रियता र नेपालीत्व, अखण्डता र स्वाधीनता सबै ब्रह्मनाल निकट पुगिसकेको छ ।

इथियोपिया, ग्वाटेमाला, सुडान, अफगानिस्तान, होन्दुरास, निकारागुआजस्ता राष्ट्रका नेताहरू स्वार्थमा चुर्लुमै डुङ्ग, बिदेशीका कठपुतली बने र त्यसको नतिजा ती राष्ट्रहरू बिदेशी हस्तक्षेप र

लोकनेता जनमुखी हुने कि विदेशमुखी ? बुद्धिजीवीहरूले किन मुख खोल्दैनन् ? स्वतन्त्र नागरिक समाज किन बोल्दैनन् ? संसारका धेरै मुलुक विदेशीको मौजा बन्दा नेपाल स्वतन्त्र थियो र आज पनि स्वतन्त्र हैसियतमा छ । यो हैसियत जोगाउन कमैया अथवा हली नेताले सक्दैनन् । नेता र नेतृत्व नै विदेशमुखी भरपछि पार्टी र पार्टी सरकार कसरी राष्ट्रमुखी हुनसक्छ ? जुन देशमा बुद्धिजीवी र नागरिक समाजका अगुवाहरू जित्रो तालुमा टाँसेर अनैतिक कृयाकलापको तमासा हेरे बस्छन्, स्वतन्त्र र निस्वार्थ बन्न सक्दैनन्, यो दासता प्रवृत्ति राष्ट्रमा लागेको ऐजेरु हो । बुद्धिजीवी र नागरिक अगुवाले नैतिकता र नीतिलाई पुठ दिने हो । नेपालको यथार्थको गर्भबाट नयाँ नयाँ व्यक्ति र बर्ग दिनदिनै लखनी लूट गरेर अभिजात्य जिम्मेहरूको छ, अर्को ठुलो समुदाय र बर्ग बिपन्नताको कहालीलाग्दो तस्वीर बनिरहेको छ, अर्को ठुलो समुदाय र बर्ग बिपन्नताको गतिलाई तीब्रता नदिने हो भने नेपालको शासन र स्वासन हो । त्यो सुशासन बल

पद्धत्यौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मा-यो ज्यूँदै त्यो जस्ले बिर्सियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो जरेर पनि जस्ले सरिखयो देशको माटो ।

कायर भरर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहातर भयर यकै पाटक मर्न सकौ।

- अग्नियानवाणी

अभियान

साप्ताहिक

सम्पादकीय

कांग्रेस-राप्रपा पराजित हनुका कारणहरू

गत मंसिर १० र २१ गते भएको प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा नेपाली कांग्रेसले निर्वाचनका लागि लोकतान्त्रिक गठबन्धन बनाएको भएपनि उक्त गठबन्धनले राष्ट्रमा नतिजा ल्याउन सकेन। नेपाली कांग्रेसले प्रत्यक्षतर्फ १ सय ६५ सिट मध्ये २३ सिटमा मात्र जित हाँसिल गर्न सक्नु कांग्रेसको लागि दुर्भाग्यको विषय हो। प्रत्यक्षतर्फ २३ सिट मात्र जित्न सकेपनि उसले समानुपातिकतर्फ भने नेकपा एमालेकै हाराहारीमा सिट पाउनुले प्रमाणित हुन्छ कांग्रेसको जनमत घटेको छैन। कांग्रेसले प्रत्यक्षतर्फका उम्मेदवार बनाउँदा बुढि नपुऱ्याएको र नातावाद अनि डनवाद र धनवादलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखेका हुनाले कांग्रेसका उम्मेदवारहरूप्रति जनताले विश्वास गरेको देखिएन। यदि कांग्रेस जनताको नजरमा गिरेको भए उसले समानुपातिक तर्फ पहिलो ठूलो पार्टी नेकपा एमालेकै हाराहारीमा मत ल्याउने थिएन।

विगतको संविधानसभाको दोस्रो निर्वाचनमा तत्कालिन राष्ट्रपति नेपालले प्रत्यक्षतर्फ एक सिट नजितेपनि समानुपातिकतर्फबाट २४ सिट पाएको थिए । उसले भण्डै आठ लाख मत पाएकोमा यसपालि उसले २ लाखसम्म मत पाउन नसक्नुले प्रष्ट हुन्छ जनताले राष्ट्रपतालाई पत्याएनन् । सम्बैधानिक राजतन्त्र र हिन्दुराष्ट्रको मुद्दा बोकेको पार्टीले ३ प्रतिशतसम्म मत ल्याउन नसक्नु भनेको मुलुककै लागि दुर्भाग्यको विषय हो । मुलुकभर भण्डै ९३ प्रतिशत जनताले हिन्दुराष्ट्रलाई स्वीकार गरेको भएपनि त्यही हिन्दु धर्मको विचार बोकेको पार्टीले किन ३ प्रतिशत मत ल्याउन सक्नें भनेर अब राष्ट्रपति नेतृत्वले त्यसको निर्मम समिक्षा गर्नु आवश्यक छ । राष्ट्रपाले निर्वाचन हार्नको पछाडि यी कारणहरु रहेका छन् । पहिलो हो निर्वाचनको मुख्यमै पार्टी विभाजित हुनु, दोस्रो सरकारमा जानु र फेरी सरकार छोड्नु, तेसो कारण हो नेपाली कांग्रेससँग कही ठाउँमा तालमेल गरेर आफ्ना उम्मेदवारहरु नै नउठाउनु र चौथो कारण निर्वाचनको बेला भन्दा पहिला नै पार्टीका, शुभचिन्तक र शुभेच्छुकहरुलाई वेवास्ता गर्नु अति निर्वाचनका बेला मुलुकमा ढुला ढुला सहरहरुमा पार्टी नेतृत्वले आमसभामा, कोणसभाहरु गर्नु नसक्न नै हारका प्रमख कारणहरु हन् ।

नेपाली कांग्रेससँग तालमेल गर्दा पार्टी नेतृत्वले उम्मेदवाहरहरुको जित सुनिश्चित गर्नसक्नुपर्दथ्यो । कमसेकम पार्टी नेतृत्वले जित्न आवश्यक थियो । पार्टीका नेताहरुले समेत त्यसबेला पार्टी नेतृत्वलाई सजग गराउन सक्नुपर्दथ्यो तर त्यसो भएन । वामपन्थीहरुले आफ्नो स्वार्थपूर्ति नहुन्जेल कांग्रेसललगायतका दलहरूलाई खेलाईरहे । आफ्नो स्वार्थ पूर्ति भएपछि उनीहरुले कांग्रेस राप्रपालाई फ्याँकी दिए अब उनीहरूलाई दोष लगाएर बस्नुको कहै अर्थ छैन । अरुलाई मात्र दोष लगाएर अब राजनीति अधि बढ्न सक्छैन । कांग्रेसले आफ्नो स्थापनाकालको सिद्धान्त र आदर्शलाई लिलाञ्जली दिएको हुनाले कांग्रेसको हारलाई स्वभाविकै रुपमा लिनुपर्दछ । कांग्रेसले कांग्रेसका संस्थापक नेता विपी भन्दा जान्ने र बुद्धिमान भएको ठानेर कम्युनिष्टहरूसँग सहकार्य गन्यो उनीहरुले आफ्नो स्वार्थ पूर्ति नहुन्जेल कांग्रेसलाई प्रयोग गरे, स्वार्थ पूर्ति हुनासाथ कम्युनिष्टहरु एकै ठाउँमा गए त्यो उनीहरुको राजनीति चतुर्याई थियो, कांग्रेसले त्यो बुझ्न नसकेको हुनाले कांग्रेस अहिलेको अवस्थामा आइपुगेको हो । त्यसमा अरुको नभएर कांग्रेसकी दोष रहेको छ । मुलुकको दोस्रो ढूलो पार्टी र तेसो ढूलो पार्टी सहमति गरेर एकीकरण गर्न भनेर तालमेलमा गएपछि उनीहरुको जित पहिलो तै तय नभएको थियो त्यसलाई स्वभाविक रुपमा लिनुपर्दछ, अहिले त्यहिमात्र देखिएको हो ।

वामपन्थीहरूले वाम गठबन्धन गरेर निर्वाचनमा होमिएपछि उनीहरूको पक्षमा बहुमत मात्र आएको छ दुई तिहाईको डंक पटेपनि जनताले उनीहरूलाई दुई तिहाई मत दिएनन् त्यसैले उनीहरूले प्रमुख प्रतिक्षी दल बनेको नेपाली कांग्रेसको सहयोग र समर्थन दिएना ठूला ठूला निर्णय गर्न सक्ने सम्भावना न्यून रहेको छ । ५० वर्षसम्म वाम गठबन्धनले मुलुक सञ्चालन गर्ने भन्ने सपना वाम गठबन्धनका लागि सपनामै सिमित रहने र कम्तीमा उनीहरूले पाँच वर्षसम्म सत्ता सञ्चालन गर्न सक्ने देखिएको छ । सत्तामै रहेर आफै रहेको सत्ताको विवक्षमा रहने माओवादी केन्द्रको मुसे प्रवृत्तिलाई नेकपा एमालेको नेतृत्वले कसरी विश्वस गर्न सक्लन् त्यो भविष्यले तै देखाउनेछ । नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रको मिलनलाई मात्र वाम गठबन्धन भन्न सकिने आधारहरू देखिएका छैनन् । नेपाल मजदुर किसान पार्टी, नेकपा माले, राष्ट्रिय जनमोर्चा लगायतका अन्य थुप्रै कम्युनिष्ट पार्टीहरू अहिले पनि क्रियाशिल रहेका छन् । नेपाल मजदुर किसान पार्टीले त नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रको गठबन्धनलाई वाम गठबन्धन भन्न अस्वीकार समेत गरिसकेको छ भने उसले उनीहरूलाई कम्युनिष्ट पार्टी तै नभएको छहर गरिसकेको अवस्थामा वाम गठबन्धनले सरकार निर्माण गरि आफूले निर्वाचनका बेला जनतासामू गरेको प्रतिवद्धात्वाहरू परा गर्न आवश्यक रहेको छ ।

वाम गठबन्धनको सरकार निर्माण पछि कांग्रेसलगायतका राप्रा सहितका अन्य लोकतान्त्रिक दलहरूले सरकारले गरेका गलत कार्यको विरोध गर्दै जनताको पक्षमा काम गर्न सक्नुपर्छ एक पटक निर्वाचन हाँदैमा राजनीति समाप्त हुँदैन। त्यसैले अहिले नै हामी सकियौं भनेर हिनताबोध गर्नु आवश्यक छैन भन्ने हामीले टारेका छौं।

जुँदाको लडाई अन्त्य गरौ

• દેવેન્દ્ર ચુડાલ

devendrachudal@gmail.com

रहेपनि राष्ट्रपति बनेपछि राष्ट्रपतिले सम्पूर्ण नेपाली जनताको राष्ट्रपति बन्न सक्नुपर्छ । तर पछिल्लो समायमा हेर्दा राष्ट्रपति कहाँ न कहाँ चुकेको हो कि भन्ने देखिनु किमार्थ उचित हुँदैन ।

ऐनका विषयमा दलहरू विभाजित भएका छन् । प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा धेरै सिट जितेर सबैभन्दा ठूलो दल भएको नेकपा एमाले राष्ट्रिय सभाको निर्वाचन बहुमतीय आधारमा हुनुपर्न अडान लिएको छ भने वर्तमान सत्ताका नेतृत्वकर्ता नेपाली कांग्रेसले एकल संत्रमणीय आधारमा हुनुपर्न अडानमा रहकाले दलहरूबीच सहमति हुन नसकेको हो ।

प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको प्रत्यक्ष तर्फ नराम्रोसँग पराजित भएको नेपाली कांग्रेसले राष्ट्रियसभाको निर्वाचन बहुमतीय आधारमा भएको खण्डमा राष्ट्रियसभामा एकसिटसम्म जित्न सक्ने आवस्था देखिँदैन । राष्ट्रियसभाका सदस्यहरुका मतदाता भनेका गाउँपालिका प्रमुख/उपप्रमुख, नगरपालिकाका प्रमुख/उपप्रमुख, प्रदेशसभका सांसदहरू हुन् । स्थानीय तहमा समेत वामपन्थीहरुकै बहुमत रहेकाले बहुमतीय आधारमा निर्वाचन भए, सबै सिटमा आफैले जित्ने आँकल नेकपा एमालेले गरेको छ । संसदमा संचालनमा प्रतिपक्षीको भूमिका नाविन्द्र अर्थात् नेपाली प्रतिपक्षी दल द्वारा छलफल समेत भएको छैन । प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको प्रत्यक्षतर्फको निर्वाचनमा कांग्रेस नराम्रोसँग पारजित भएपछि नेकपा एमाले अध्यक्ष ओलीले कांग्रेसलाई गलाउने रणनीति लिएको आभास पाउन थालिएको छ । मुलुककै ठूला राजनीतिक दलहरूले एकलाई अर्काले गलाउने र सिध्याउने खेलमा लागेको खण्डमा त्यसले कसैको हित गर्दैन । मुलुकका ठूला दलहरू राजनीतिक मुद्दामा कुनै न कुनै दिन सहमतिमा आउनुबाहेक अर्को विकल्प देखिँदैन । राजनीति भनेको सम्भावनाको खेल हो, राजनीतिमा सम्भावनाका ढोकाहरू जहिलेसुकै पनि खुल्ला रहन्छ भन्ने हेका तरिका तरिका तरिका तरिका तरिका तरिका

चाहन्छ, अथात ससदमा प्रतिपक्षा दल हुनु आवश्यक छ, यो विश्वव्यापी सिद्धान्त हो, तर बुहमतीय पद्धति अनुसार राष्ट्रियसभाको निर्वाचन भएको खण्डमा राष्ट्रियसभा प्रतिपक्षबिहीन अवस्थामा रहने भएकाले समेत राष्ट्रियसभाको निर्वाचन एकल समंक्रमणीय आधारमा हुनु पर्ने अवाश्यकता देखिएको छ । वामगठबन्धनले भण्डै दुई तिहाई मतल्याएर प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभामा (प्रदेश नं २ बाहेक) आफ्नो प्रभावशाली उपस्थिति देखाएको बेलामा ससाना कुरामा अस्फिएर समय फाल्नुको कुनै अर्थ रहँदैन । राष्ट्रियसभाले सरकार बनाउने र गिराउने काम गर्न नसक्ने भएकाले राष्ट्रियसभाको खासै अर्थ रहँदैन । तर अहिले आएर एमाले र कांग्रेस त्यही विवादमा अभिल्लह नयाँ सरकार गठनलाई अवरोध पुन्याउनु कसैको हितमा हुन सक्दैन । दुई दलको जुँधाको लडाईले राष्ट्रपतिजस्तो सम्मानित पदलाई विवादमा तान्तु किमार्थ उचित हुँदैन । मन्त्रिपरिषदले निर्णय गरी राष्ट्रपतिकहाँ पठाएको अध्यादेश रोक्न सक्ने अधिकार राष्ट्रपतिलाई संविधानले दिएको छैन । राष्ट्रपतिलाई चित नबुझेको खण्डमा सरकारले पठाएको अध्यादेश राष्ट्रपतिले १५ दिनभित्रमा पुर्निव्याच गरेर ऐसा पर्न गर्नुपर्नार्थ प्रिर्द्ध गर्नुपर्न गर्नुपर्न चित्तमा छैन ।

पशं गनं सरकारलाई फिता पठाउन सक्न
कानुनी व्यवस्था रहेकोमा दुई महिनासम्म^१
पनि नत अध्यादेश फिर्ता पठाएको पाइन्छ
नत स्वीकृत नै । यसरी दुई दलको जँघाको
लङ्घाईमा राष्ट्रपति फस्नु कुनै हालतमा
पनि उचित हुन सक्दैन । राष्ट्रपति भनेको
सबैको साभा हुन सक्नुपर्छ । राष्ट्रपति
हुनभन्दा अगाडि जनसकै विचारधारमा
अका विकल्प छन् ।

नेपालको अहिलेको अवस्था जटिल,
संवेदनशील र चुनौतीपूर्ण रहेको अवस्थामा
नेपाली जनताले वामगठबन्धनलाई पत्त्याएका
छन् । वामगठबन्धनका नेताहरूले सरकार
सञ्चालन गरी सबै समस्याहरूको समधान गर्न
सक्ने विश्वास गरेर वामगठबन्धनलाई स्पष्ट
बहमत दिएका हन् । वाम गठबन्धनले स्पष्ट

बहुमत पाएको हुनाले अब नौ-नौ महिनामा सरकार परिवर्तन हुनुपर्ने आवश्यकताको अन्त्य भएको छ । सकेसम्म वागठबन्धनको सरकारले पाँचवर्षसम्म सत्ता सञ्चालन गरेर जनताको विश्वास जितेको खण्डमा अर्को निर्वाचनमा समेत उसले जित्न सक्छ । वामगठबन्धनमा रहेका दलहरू नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रबीच पार्टी नै एकता हुने प्रायः निश्चित भएपनि त्यहाँसमेत समस्या देखिएको छ । खासगरेर माओवादीकेन्द्रका अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाललगायत अन्य केही नेताहरूको पोजिशन के हुने भन्नेमा माओवादी केन्द्रका नेताहरू चिन्तित रहेका हुनाले पार्टी एकीकरण हुनु अघि नै त्यो विषयको ढुंगो लाग्नु आवश्यक छ । प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको निर्वाचनमा नेकपा एमाले र माओवादीले तालमेल गरेर चुनावमा होमिएका भएपनि एमालेले धेरै सिट जितेको हुनाले अबको प्रधानमन्त्री एमाले अध्यक्ष केपी ओली नै हुनु उपयुक्त हुनेछ । पार्टी अध्यक्ष र प्रधानमन्त्री एउटै व्यक्ति भएको खण्डमा सरकार र पार्टी सञ्चालनमा समेत राम्रो सहयोग पुग्ने भएकाले पार्टी अध्यक्ष पनि ओली नै हुनु राम्रो हुनेछ । दुवै पार्टीका अध्यक्षहरूलाई समान पदमा राखेर अध्यक्ष मण्डल बनाएको खण्डमा त्यो पनि एक विकल्प हुन सक्छ । तर त्यो निर्णय पनि सहमतिको आधारमा हुनुपर्छ । जसले सरकारको नेतृत्व गरेपनि कम्तीमा त्यो सरकारले तीन वर्षसम्म काम गर्ने पाउनु आवश्यक छ । नौ-नौ महिनामा सरकार परिवर्तन हुने यस अधिका घटनाहरूलाई अब सदाका लागि विदा गरी सरकार सञ्चालन गर्ने प्रयास गरिएको खण्डमा मुलुकले सही रूपमा निकास पाउन सक्छ ।

अब बन्ने वामपन्थी नेतृत्वको सरकारले संसदभित्र र बाहिर रहेका दलहरू र अहिले पनि सानोटिनो विद्रोह गरिरहेकाहरूसँग समेत संवादगरी समस्याको हल खोज्नु उपयुक्त हुनेछ । सरकार राज्य सञ्चालनका लागि पूर्ण जिम्मेवार भएर अधि बढेको खण्डमा जनताले सरकारलाई पूर्णरूपमा समर्थन जनाउन सक्छन भन्ने अम्यास त भारतले लगाएको अघोषित नाकाबन्दीकै बेला केपी ओली नेतृत्वको सरकारलाई जनताले दिएको समर्थनले नै प्रमाणित गरिसकेको छ । त्यसैले अब बन्ने सरकारले प्रमुख प्रतिपक्षी दल काग्रेसलाई समेत विश्वासमा लिएर अधि बढ़नु सरकारको दायित्व र कर्तव्य समेत हो । विपक्षीका कुरा सुन्दै नसुन्ने र विपक्षीहरूलाई पेलेर जाने रणनीतिमा सरकार लागेको खण्डमा त्यस्तो सरकारले असफलता बाहेक अन्य केही हात लगाउन सक्दैन । विपक्षी दलले उठाएका जायथ मागहरू तत्कालै पुरा गरी उसको विष्टाप्त जित्त सरकार पछि पर्न छैन ।

विश्वास। जन्तु सरकार पाछे पनु हुदन।
सरकारमा रहेको पार्टीको दबाबलाई कम गरी राज्यका हरेक दबाव कम गर्दै राज्यलाई बलियो, निष्पक्ष र जनतालाई सेवा दिने भरपर्दो निकायका रूपमा स्थापित गर्दै अधि बढ्नु आवश्यक छ। राज्य बलियो भएको खण्डमा मात्र संविधान ऐन, कानुनको पालना हुनसक्छ। राजनीतिक दलहरूलाई विश्वासमा लिएर पार्टीहरूलाई समेत राज्यकै अंगका रूपमा स्वीकार गरी उनीहरूलाई स्वतन्त्रपूर्वक काम गर्न दिनुपर्छ। राज्यका कुनै पनि निकायमा पार्टीहरूको सिन्टिकेट हुनुहुँदैन। हाम्रालाई भन्दा पनि राम्रालाई राज्यका हरेक निकायमा उपयुक्त स्थान दिइनु आवश्यक छ। सरुवा बढुवा र नियुक्तीमा पार्टीकरण गरिएको खण्डमा त्यसले राम्रो परिणाम दिन नसक्ने भएकाले सरुवा, बढुवा, नियुक्ति सबै संविधान, ऐन, कानुन अनुसार नै हुनु उपयुक्त हुन्छ। आर्थिक चलखेलको आधारमा गरिने सरुवा, बढुवा, नियुक्तीको अन्त्य हुनु अनिवार्य देखिएको छ। आशा गरौ अबको वाम नेतृत्वको सरकारले माथि उल्लेख गरिएका कुराहरूलाई मननगरी राम्रो र निष्पक्ष सरकार चलाउनेछ। जनतालाई चुनावको बेला दिएका आश्वासनहरू ऋमशः पुरा गर्दै जानु वाम नेतृत्वको सरकारको पहिलो दायित्व र कर्तव्य समेत हो।

कांग्रेस पराजयपूर्वको भूमिका के ?

मनोजकुमार कर्ण

नेपाली कांग्रेसले ईतिहासमा पञ्चायतको कालो छायांमा भन्दा कहिल्यै यस्तो पराजय कोहीपनि सभापतिको कार्यकालमा नभोगेको ईतिहास छ जबकि वर्तमान सभापति नै सबै कुराको जिम्मेवार छैनन् । एकातिर अधिकार खोज्ने समूह मधेशी, आदिवासी, जनजाती, महिलाहरूको कांग्रेससमेतबाट उपेक्षित भएको महशुस गरेका छन् भने कांग्रेसको सहमतिविना कृतैपनि समूहको माग सम्बोधनपनि भएको छैन । उपेन्द्र यादव र महन्त ठाकुरसँग गिरिजाबाबुले गरेका सम्झौताहरू २०६६ सालमा प्रचण्डको पछि पुनः प्रम बन्न भारतले नसधाएकोमा उनले मधेशीको माग र भारतले बोल्नेको ठिक उल्टो बोल्नेलाई कांग्रेसले मधेशनीति बनाएको छ, जसले हार भएको छ । अर्कातिर चीन र युरोपियन युनियनले वाम अलायन्स गराएका र निर्वाचन जिल्ल हामीसंग स्वैयांको कमी छैन भनी काठमाडौंमा ईश्वर पोखरेलहरू स्वयंले गोप्य भेला गरि पछि नेपालबाट धर्मलाई नाश पर्न भनेकोमा दाङ्गलगायतका ठाउँहस्ताट लगातार गाई काटिरहेको समाचार आईरहेका छन् । यी चुनौतिमाख वामहस्तारा तैनाथ प्रहरी, कर्मचारीको भरमा केवल काठमाडौंमा बसेर निर्वाचन जिल्ल सकिन्छ भन्ने निष्कर्षको साथ कांग्रेसले सधैंभरी एउटै पुराना अनुहारलाई निर्वाचनमा उतारेको थियो । एक समयको हिरो सधैं हिरो नै रहदैन भन्ने कांग्रेसले बुझेन । वामहस्तको जीतले शेयरबजारको मूल्य भरेको छ भने विदेशी लगानीमा हात फिक्ने ऋम बढ्न थालेको छ । उता देशबाहिर कथित, जनयुद्धको नाममा मान्छे मारेका प्रचण्ड बाहिर निस्कन्ने वातावरण छैन अनि विदेशी लगानी भित्र्याउने गफ दिएर चुनाव जितेका छन् ।

पराजयका केही कारण

कांग्रेसको पराजयका विभिन्न कारणहरूमा आम पब्लिकको बुझाईमा अन्तर्घात, वाम एकता, क्षेत्रमा उम्मेदवार जनतासंग नभिज्ञ, विपिको विचार भनी संवेधानिक राजतन्त्र र हिन्दूत्वको मुद्दा त्याग्नु जस्तालाई लिन्छन् । तर म अलिकति फरक ढंगले बुझ्छु किनकि हिन्दूत्व र राजा पुनर्बहाली वा संवेधानिक राजा बोकेर कांग्रेसले जित्ने भए कांग्रेससंग कमल थापा र उनको पार्टी राप्रपा थियो भने यस अधि स्थानीय निकायको निर्वाचनमा उनै थापाले यस्तै एजेण्डा एमालेसंग बोकेर चुनावमा होमिएपनि एमाले एक नम्बर पोजिसनमा उभ्यो भने कमल थापाहरूको लज्जास्पद स्थिती रह्यो । त्यस्तै, यही एजेंडा लिएर नै कांग्रेस बीपीवादी पुच्छर (करव्या छाप) राखेर मीडीया र हरेक दृष्टिकोणले देशको केन्द्र काठमाडौंमा उम्मेदवारी दिएपनि साढे दुई सय/तीनसय भोटमा चित बुझाएको छ । अतः प्रकाशमान सिंहलाई हराउने प्रपञ्च थियो भने नेपालमा हिन्दूत्व होस् तर राजाको कुनैपनि किसिमको वापसीको सम्भावना नहोस् भनेर देशैभरिका निर्वाचनालाई बुझ्दा मूर्खलेपनि यहि निष्कर्ष निकाल्नेछ । हो, प्रम शेरबहादुर देउवा वा कांग्रेसले भयंकर गल्ति गरेको चाहि वामदेव गैतम एमालेको सेट प्रहरी र गुप्तचर निकायको रिपोर्टझमा भर पन्यो कि कांग्रेसको यस्तो पोजिसन नरहला ! निर्वाचनको बेला भैले स्वयंले यस कुरोलाई कांग्रेसी कहलिने अनलाईनहरूलाई पनि कमेन्टहरू पटक-पटक लेखेर भस्काएकै हो तर मान्ने कस्ले ? गृहमंत्रालय पूरे वामपन्थिको सेवामा तलिन रहेको देखियो । जस्तै: गहसचिव यितिसम्म गहारी गरे कांग्रेससंग

हामीलाई के ? हाम्रो प्रमोसन यसैले रोकेकोले कांग्रेसलाई हराउँ भन्दै नवराज सिलवालको भाषा बोलेको प्रहरीकै अनुगमनको मान्छेले हामीसंग शेयर गर्दैन ! गृहसचिवलाई यति सम्बेदनशील कुरा थाहा नभएको उनले गंगाजीमा पसरेपनि कसम खान्छन भन्ने बेवकूफले पत्थाउलान, हामी पत्थाउदैनौ । त्यस्तै, यतिसम्म गृहसचिवले वामपन्थीसंग डराए वा कांग्रेससंग गद्दारी गरे कि बम विस्फोटका घट्नाहरू एमाले र माओवादीको

गएका मान्छेले दिल्लीबाट सिधै बालुवाटारमा प्रम केपी ओलीकोमा पुगे ? त्यहां दस करोड स्थैयाको डील गरेकोलाई स्वयं डिफेन्स गर्नुपर्दैन ? लठैत लगाएर गालीगलैज गर्न मिल्छ ? उनी कुन पैसा निर्वाचनमा वितरण गरे ? देवी चौकमा समातिएका पनि हुन् । निधि काठमाडौंमा अस्खो घरमा वास गरि बस्ने तर महतोको आलिशान बंगलाहरू देशभर तथा विभिन्न अस्पताल, लस दुहर्स्मा हुने ! कहां नेता निधि मधेश नेपालमै सधै रहोस् सोच्ने मान्छे र नेपालभरीकै जनताको जात, धर्म, गोत्र, क्षेत्र नसोधी काम गर्ने मान्छे, कहां महतो मधेश दुक्रयाउने र केवल मालपानीवालालाई भेट्ने र दानदक्षिणासहित उनकै र एमालेको भाषामा केवल पच्चपनियां र सोल्हकनको काम गर्ने मान्छे ! कहां निधि गरिबहरूलाई स्कलरशीपहर्स्मा हेर्न भने कहां महतो भारतीय दूतावासबाट मधेशी नेता भनेर मेडीकल, इन्जिनियरिङ, स-साना बच्चाको स्कलरशीप स्किमहर्स्मा पार्टीको 'चन्दा' लिएर पठाउने मान्छे ! राष्ट्रिय सर्वपक्षिय नेता निधि बनाम् तेली-सूडीको र क्षेत्रीय नेता महतो !

निधिको हारमा

हाँ आशयका समाचार र लेख निर्वाचन अधि देखि पसिंदै आयो । विमलेन्द्र निधिलाई त उनले सौताकै छोरा बनाएको थियो । उनको पत्रिकामा राजावादी र हिन्दूको अजेण्डा रहेपनि त्यही गणतन्त्रवादी प्रचाप्डलगायत कांग्रेसकै कतिले जितेका छन् जसको विषपक्षमा कहिल्यै नेगेटिभ कुरा गरिएन भने मधेशीको हक्कहीतको जहिलेपनि विरुद्धमा विषवमन गरेको त्यसमा पढ्न पाईन्छ । यसपछि कांग्रेसले मधेशको मानव विकास सूचकांक देशकै सबभन्दा तल छ भनी निर्वाचनको आठ दिन अगाडी हामीलाई सुनाउंछ । पहिलादेखि हामीले गीडीयामा दिवा पत्याएन । क्षेत्रमा पुग्दा उम्मेदवारको अतोपतो थिएन, हामी स्वयंले खट्नु पन्यो । यहांसम्म कि हाम्रो महोत्तरी ४ का वाम उम्मेदवार मो. रजी हैदरले पाकिस्तानी भंडा लिएरै कार्यकर्ता मोटरसाईकलमा कुदाएर वामहस्को राष्ट्रियता देखाए भने पैसाको खोलो नै बगाए ।

विमलेन्द्र किन हारे र यसको दुष्प्रभाव
विमलेन्द्र निधिमाथि प्रम देउवाका टीमबाट
नै उपसभापति बन्न र देउवा-निधिको जोडी
दुटाउन निकै षड्यन्त्र भयो । राजावादी,
वामपंथीबाट त त्यसै षड्यन्त्र थियो जुन
निर्वाचनको अधिल्लो रातमात्रै वाम मतहरू
महतोमा हाल्ने विधिवत् निर्णहरू गरिएकोबाट
बाहिर आयो तर निधिमाथिको षड्यन्त्र
मैले निर्वाचनको पन्थ/बीसदिन अधिदेखि
नै पोष्ट गरिरहेको थिए तर कांग्रेसी कोही
मीडीयाकर्मीको त्योपनि निर्वाचनको बेला
कसरी आंखा परेन, आश्चर्यको विषय हो ।
साथै, सिरहा घट्नामा मधेशीलाई विमलेन्द्र
निधिले मारेको भनी धंवादार प्रसारण राजेन्द्र

लङ्गूर्मा रोक्ने, मधेशका समस्याहरु सम्बोधि
गर्ने सवालहरु जिवितै छन् ।

कांग्रेसले के गर्ने अब

कांग्रेसले राजनीतिक, संवैधानिक, आर्थिक, सामाजिक, विश्वविद्यालय, सरकारी कार्यालय, कर्मचारी, विदेशमा कांग्रेसको पोजिसन बनाउने मान्छे, सोसल, प्रिन्ट, अडियो, भिजुअल, ईलेक्ट्रोनिक मीडीयामा कांग्रेसको पोजिसन र कम्युनिस्टको गोथबल्स शैलीको आक्रमणबाट जोगाउने आदिको लागि चुस्त-दुरुस्त मान्छेको टीम बनाउनुपर्छ । अर्ली महाधिवेसनभन्दा पनि कार्यसमिति/महासमितिको भेला बोलाएर अनुशासीत भई निर्मम समिक्षा गर्नुपर्छ भने आर्थिक पारदर्शीता अपनाउनु पर्नेछ । कांग्रेसले विगतमा संविधानसभाको निर्वाचनको लागि बीपीले राजा त्रिभुवनसंग सर्वोच्च अदालतमा मुद्दा लडेको देखि चीनीले नेपाली भू-भाग हड्डप्पन खोज्दा कसरी बीपीले युएनओको नक्सा माओत्से तुझलाई देखाई जोगाए जसलाई कीर्तिनिधि विष्टले सिंहदरबार आगलामीमा जलाए जस्ता सबै राम्रा कामको प्रचारप्रसार राम्री जनतामा गर्नुपर्यो । सबै दोष सभापति देउवाले लिनु जस्ती छैन, अरु पनि निर्वाचनमा परिचालित थिए । मधेश मिसनमा पुरेत सदाबहार केवल कोठामा बस्ने मधेशीया विद्वतलाई छोडेर कांग्रेसले सबै मधेशी बुद्धिजीवीको कुरा जिल्लाजिल्ला र सानेपामा छलफल चलाएर पाईन्टर्स लिएर प्रदेश २ को विकास र सम्मान अधिकारसहित दिलाउनु पर्यो । मधेशमा जांदा मधेशमाथि कार्यपत्र ईटहरीमा प्रदीप गिरी र गगन थापाले नगरेर जन्म र क्षेत्रको अनुसार ठेट मधेशीलाई गर्न दिनुपर्यो वा मधेशमा पहाडीले गर्न भए पहाड र उपत्यकामा मधेशीलाई बुद्धि लगाउन दिनुपर्यो । कांग्रेस बर्चस्वको प्रिन्ट र अडियो-भिजुअल मीडीया तरुत खोलिन पर्यो । संसदीय समिलामा दायांबाया गर्दा विरोध गर्ने । विशुद्ध विकास, गरिबी उन्मुलन, राहत, महंगी नियन्त्रण, कालाबजारी नियन्त्रण, भ्रष्टाचार नियन्त्रण, वामहस्तले कांग्रेसलाई प्रो-इन्डियन भनेकामा अब वामहस्तले चीन/भारतलगायत विश्वसंगै धर्मनिरपेक्षताको गलत प्रयोग, हिन्दूत्वमाथिको आक्रमण, गाईकाट्ने, नदीनालाहस्को सम्फौताहरू, विदेशी कम्पनीलाई कसरी विकासमा खटाए आदिबारे गहन अध्ययन गरि सप्रमाण संसद र मीडीयामा प्रस्तुत हुने । भारतमै कुनै बेलाको बीजेपी तीन सिट लिएर आज कसरी दुई तिहाईमा देशैभर संगठन गरेर बसेको छ वा इन्दिरा गांधीले कंग्रेस आई सोत्र परेको बेला कसरी हरेक गाउँ र घर स्वयं तथा कार्यकर्तालाई पठाई माफी मागी जनताको समस्या बुझेर फेरी पावरमा आईन्, त्यो अलि वाम सरकारको केही पछि गर्दा हुन्छ । नेतृत्व परिवर्तनमा मैं लायक हुँ भन्दै कराउनेहरू यति शर्मनाक पराजयपछिपनि छन् । प्रकाशमान सिंह सुशील दाको विजयी महामन्त्री रहेदापनि सबै काम मनोनित कृष्ण सिटौलाले गरेका कोही कांग्रेसीले बिर्सेका छैनन् भने भर्खर निर्वतमान महामन्त्रीमा गगन थापाले हारेर दानमा केन्द्रीय सदस्य पाएकाले सबै सिनियरलाई अपमान गर्दै बोल्नु उचित होइन । सहिष्णुता, अर्काले बोल्न्दा बिचमा प्वाकक नबोली सुन्ने धैर्यता, कडा अनुशासन सबै कांग्रेसीमा देखिनु पर्छ । नेतृत्वमा अधिक युवापुस्तालाई राख्ने हो तर सबै युवामा नै छोड्नु आत्मघाती हुनेछ । शेरबहादुर देउवाले नै वर्तमानमा नेतृत्व दिनुपर्छ दिन दिनुपर्छ । हामी कम्युनिस्ट उच्छृंखल होइन, दत्तबजान गर्न हो तर मन माझेर एक हुने हो ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

दूरसंचार सेवा प्रयोगकर्ताहरूमा नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणको अनुरोध

- नेपालमा दूरसंचार सेवा प्रदान गरिरहेका विभिन्न दूरसंचार सेवा प्रदायक संस्थाहरुको पल्स रेट भिन्न भिन्न रहेकोमा पल्स रेटमा एकरूपता ल्याउन मिति २०७४ वैशाख १ गते देखि लागू हुने गरी निम्नानुसार कायम हुने व्यहोरा अबगत गराउदछौं ।
  - १. मोबाइल सेवा (GSM/CDMA) बाट नेपाल राज्यभरका कुनै पनि नम्बरमा कल गर्दा १० सेकेन्डको पल्स कायम गरिएको छ ।
  - २. ल्याण्डलाइनरक्टमः६ फिब्सडबाट नेपाल राज्यभरका कुनैपनि नम्बरमा कल गर्दा १ मिनेट (६० सेकेन्ड) को पल्स कायम गरिएको छ ।
  - ३. नेपाल राज्यभरका कुनै पनि फोनको प्रयोग गरी अन्तरालिय (ILD) कल गर्दा ३० सेकेन्डको पल्स कायम गरिएको छ ।
  - दूरसंचार सेवा प्रदायकहरूले आफुले ग्राहकसंग असुल उपर गर्ने महशुल दर प्रति मिनेटका दरले स्वीकृत गराई लागू गरे तापनि ग्राहकसंग महसुल दर काट्दा (charge गर्दा) पल्स रेटको आधारमा रकम काट्ने गर्दछन् । जस्तो विगतमा मोबाइल सेवामा २० सेकेन्डको पल्स रेट लागू हुदा प्रत्येक २० सेकेन्डको अन्तरालमा रकम काट्ने गरेकोमा नयाँ व्यवस्था लागू भएपछि १० सेकेन्डको अन्तरालमा रकम काट्ने छ र एवं प्रकारले ल्याण्डलाईन र अन्तरालिय कलमा समेत पल्स रेट अनुसार रकम कट्टा हुने छन् ।
  - उदाहरणको लागि :- १ रुपैया ५० पैसा प्रति मिनेट महशुल लिने कुनै कम्पनिले २० सेकेन्डको पल्स रहेको छ भने २० सेकेन्डको ५० पैसाका दरले महसुल काट्दै जाने गरेकोमा २०७४ वैशाख १ गते देखि १० सेकेन्डको २५ पैसाका दरले रकम कट्टी हुनेछ । तसर्थ फोन गर्दा Connection भईसकेपछि भुक्तानी गर्नुपर्ने न्युनतम रकम २५ पैसा मात्र हुन जान्छ र उपभोक्ताहरु यस नयाँ व्यवस्थाबाट लाभान्वित हुने छन् ।
  - पल्स रेट लगायत दूरसंचार सेवासंग सम्बन्धित कुनै पनि समस्यारुगुनासो भएमा हाम्रो website: www.nta.gov.np मार्फत वा Android Playstore र क्षेत्र बाट ल्ल्ड ढउउ मयधलगिबम गरी अथवा फोनरफ्याक्स द्वारा आफ्नो समस्यारुगुनासो हामी समक्ष पर्याउन सक्नहोनेछ ।

नेपाल दरसंचार प्राधिकरण

श्री कन्ज सदन कमलादी काठमाडौं

फोन : ९७७-१-४२५५८७४, फ्लाक्स : ९७७-१-४२५५२५०, पो.ब.नं.९७४५
ईमेल : ntra@wlink.com.np, ntra@nta.gov.np, वेबसाइट : www.nta.gov.np

आम निर्वाचनको मतादेश र आगामी कार्यदिशा

उपेन्द्र भा

नेपाली राजनीतिमा त्रिपक्षीय वर्चस्वको अन्त्य गर्दै वाम गठबन्धनले संसद सदस्यमा अपार सफलता प्राप्त गर्दै राजनीतिलाई वाम गठबन्धनबाहेक अरु कसेले चलाउन नसको संविधानिक अधिकार पाएको छ । पहिले संविधानसभा चुनावमा कम्युनिष्टहरूको ठूलो आकारलाई छोट्याउन 'लोकतान्त्रिक शक्तिलाई मजबुत बनाउन शक्तिकेन्द्रले ०७० सालको संविधानसभा चुनावमा राजनीतिक स्पले नेपाली कांग्रेस र एमालेलाई शीर्ष स्थानमा ल्यायो । माओवादीको आकारलाई सानो बनाए पानि संसदमा ६२% कम्युनिष्टको उपरिणितिलाई घटाउन सकेन । सानो आकारको माओवादी केन्द्र तथा एमालेको गठबन्धन तयार पारि चुनावमा बहुमत त्याएर आफ्नो स्वार्थ पूरा गर्न अर्को शक्तिले खेलेको सफल भूमिकाबाट लोकतान्त्रिक खेमा जिल्ल परेका छन् । यहाँ लोकतान्त्रिक शक्ति भनाउँदा नेपाली कांग्रेस यसपालि राजनीतिमा सन्धारी बनेका छन् । भारतमा कांग्रेसको हविगत भए जस्तै नेपाली कांग्रेसका शीर्ष नेताहरू हारेका छन् ।

राष्ट्रिय राजनीतिको परिवृत्त्य नै फेरिएको छ । लोकतान्त्रिक शक्तिलाई किनारा गरेका नेपाली राजनीतिमा वाम गठबन्धनको अधिपत्य कायम भएको छ । नेपालमा बढावो कम्युनिष्ट प्रभाव 'डेमोक्रेटिक पावर सेन्टर' का लागि टाउको दुखाई बन्न लागेको छ । नेपाली राजनीतिमा चीनको सक्रियता बढेदेखि दुई महाशक्ति देशमा नेपालको महत्वबाटे निकै प्रतिस्पर्धा बढन थालेको छ । आपानै समस्यामा अन्तर्भुक्त बसेका 'लोकतान्त्रिक शक्तिकेन्द्र' को नेपाल सन्दर्भको लापवाहीले त्याएको ठूलो समस्यासँग जुँक्नु पर्ने रिति छ । यद्यपि नेपालका कम्युनिष्टहरू सत्तापोरी, धनभोगी मात्र रहेकोले कट्टर कम्युनिष्टको जस्तो ठूलो समस्या नहोला । तथापि वाम गठबन्धनलाई बलियो पारि त्याज्ञे शक्तिलाई धक्केले यति सजिलो पनि छैन । विगतमा दहो प्रतिस्पर्धी नेपाली कांग्रेसलाई नटर्ने एमाले अत्यधिक सीट हात पारेको अवस्थामा नेपाली कांग्रेस, मधेशको ताकतलाई वास्ता गर्छ भन्ने कुराको विश्वास लाग्दैन । शक्तिकेन्द्रको सह र सफलताको उन्मादले नेपालको राजनीतिमा विषम परिणिति उत्पन्न हुने निश्चित छ ।

दक्षिण एसियामा चीन र भारत फरक विचारको देश रहेको कारण राजनीतिक चरित्र नमिले पनि सन् १९६२ को युद्धपछि चीन र भारत उदार प्रवृत्तिका कारण मित्र शक्तिको रूपमा विकसत भएका छन् । तर पनि प्रतिस्पर्धाले एक अर्कालाई

'डेमोक्रेटिक पावर सेन्टर' गर्ने प्रवृत्तिका कारण शत्रु पनि बनेका छन् । उत्तदानको ठूलो शक्तिको रूपमा विकसित चीन आफ्नो आकारको तीव्रतर विकासले आफ्नो क्षेत्रमा सीमित रहन कठिन बनेको छ । भारतभन्दा चीनको अतित्रिमण बद्दै गएकोले भारतलाई चीनको यो मित्राको जगमा शत्रुता अँखामा खट्किन लानु स्वाभाविक हो । चीनसँग राष्ट्री सम्बन्ध बनाएको एमाले अहिले वाम गठबन्धनको नाउँमा माओवादी केन्द्रलाई पनि साथमा लिएर चीनको मोहरा बनेका छन् । परवर्षामा रूपमा नेपालमा रहेको भारतको प्रभाव चीनको सक्रियता बढेपछि संकुचनमा परेको छ । वाम गठबन्धनको बहुमतको सरकारले न त नेपालमा राजनीतिक असन्तुलनलाई ठीक पर्न सक्दछ न भारतसँग बढिरहेका अन्तरिक्षलाई नै कम गर्न सक्दछ । परिणामतः राजनीतिक असन्तुलाले द्वन्द्व खडा गर्ने सम्भावना देखिन्छ । प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको चुनाव सम्पन्न भएको छ । पहाडमा वाम गठबन्धनरे नेपाली कांग्रेसलाई खेदेको छ भने मधेशमा चीन जनताले । अप्रत्याशित रूपमा नेपाली कांग्रेसको पराजय संबंधी चिन्ताको विषय बनेको छ । राजनीतिक च्यानिटहरू विभिन्न खाले विश्लेषण गर्न व्यस्त छन् । कसेले उसको अपैतक चरित्र, दृष्टि चरित्र र जनतासँग कुनै सम्बन्ध नराखेको कारण देखाउँच्नु भने कसेले नेपाली कांग्रेसमा गुटाता राजनीतिलाई दोष दिन्छन् । वाम गठबन्धनले आफ्नो पराक्रमलाई जनताले विश्वास गरी जनादेश दिएको दावा गर्नु भने मधेशले मधेशीलाई विश्वास गरेका छन् भने संसकोमा उपेन्द्र यादवबाहेक राष्ट्रियप्रत्तरका नेता कोही जिरेका छैन् । अशोक राई हारेका छन् ।

नेपाली कांग्रेसको हारको जितसुकै कारण दिएर व्याध्या गरिए पनि राजनीतिक सन्तुलन विग्रेको यथार्थलाई स्वीकार गर्ने पर्दछ । वाम गठबन्धनको जीत र नेपाली कांग्रेसको हारले हर्ष र विश्वासको माहाल बनाए पनि परिणिति विषम अवस्थामा जाने निश्चित छ । विजय उन्नादमा सम्भवतः विषमता दृष्टिगोचर नहुन सक्दछ तर यो सुर्य जस्तै छर्लाई छ । मधेशमा प्रतिनिधिसभा र प्रदेशसभाको चुनावको नतिजा हेर्दा अधिकारी मधेशीहरू जितेका छन् । राजपा तथा ससफो बाहेकका मधेशीहरू तेजुलाल चौधरी (नेपाली कांग्रेस, सपरी ४), सुरेश चन्द्र दास (माओवादी केन्द्र, सिरहा २), लीलानाथ श्रेष्ठ (एमाले, सिरहा ३), मातुका प्रसाद यादव (माओवादी केन्द्र, धनुषा १), रघुवीर महासेठ (एमाले, धनुषा ४), रामेश्वर राय यादव (माओवादी केन्द्र, सरलही ३), मो. अफताब आलम (नेपाली कांग्रेस, रौतहट २), प्रभु साह (माओवादी केन्द्र, रौतहट ३), उमाकान्त नेपाली कांग्रेसलाई नटर्ने एमाले अत्यधिक सीट हात पारेको अवस्थामा नेपाली कांग्रेस, मधेशको ताकतलाई वास्ता गर्छ भन्ने कुराको विश्वास लाग्दैन । शक्तिकेन्द्रको सह र सफलताको उन्मादले नेपालको राजनीतिमा विषम परिणिति उत्पन्न हुने निश्चित छ ।

दलहरूको...
गठबन्धनले राष्ट्रिय सभाको निर्वाचनपनि बहुमतीय अर्थात पहिले हुने प्रगतीलाई नै स्वीकार गर्नुपर्ने बताइरहेको छ भने नेपाली कांग्रेसले एकल संक्रमणीय आधारमा अर्थात पहिले उमेदवारलाई पाएको मतमा बढी भएको भत दोस्रो उमेदवारलाई सदै अन्तर्लाई समेत जाने प्रापाली हुनुपर्ने अडानमा रहेकोले दलहरूमा कुरा मिल नसकेको हो । शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको सरकारले मन्त्रिपरिषद्बाट परित गरि अध्यादेश राष्ट्रपतिकहाँ कार्तिक मै पठाएकोमा राष्ट्रपतिले त्यासलाई न त प्रमाणीकरण गरिदिन न त सच्चारप त्याज्ञन मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयमा फिर्ता पठाइदिन । राष्ट्रपतिले आपूर्लाई अध्यादेश चित नवुकोको भएक एकपटक कार्याकारी प्रधानमन्त्रीलाई फिर्ता पठाउन सक्ने सम्बन्धीय व्यवस्था रहेको र फेरि मन्त्रिपरिषद्वाले त्यही अध्यादेश राष्ट्रपतिकहाँ पठाएको खण्डमा राष्ट्रपतिले प्रमाणीकरण गर्नुपर्ने सम्बन्धीय व्यवस्था रहेकोले राष्ट्रपतिले आपूर्लाई कार्यालयमा दुई महिना भन्दा बढी अध्यादेश रोकेर राख्नु सम्बन्धीय व्यवस्था रहेकोले देखिन्दैन ।

निर्वाचनमा वाम गठबन्धन अर्थात नेकपा एमाले र माओवादी केन्द्रीय भएको सहमति र तालमेल गरेर निर्वाचनमा गएपछि वाम गठबन्धनको जित निश्चित थियो दोस्रो ठूलो

लागि सत्ता सुख प्राप्त होला, नेताज्यूहरूलाई । तर इतिहासले सराप । सुन्दर, शान्त मुलुकलाई यसरी तहसनहस पारेपछि भोलि यिनकै सन्ततिले धारेहात लगाएर सरापेछन ।

त, निकास भनेको सबैथरीलाई समेट्नु नै हो । अहिले वर्तमान विवादित संविधानलाई कार्यान्वयन गराउन सफल भयाँ भनेर कुर्लेहरूको लागि आगमी दिनहरू पक्कै पनि सहज छैन । प्रयोजित भीड्डाट दुङ्गामुडा, आगजनी गरेर परिवर्तन (?) गरिएता पनि त्यो

चौधरी (नेपाली कांग्रेस, बारा १), पनि पार्टी प्रतिनिधिको रूपमा जीत हासिल गरेका छन् । प्रदेशसभामा अधिकारी मधेशीरी राजपा र ससफोका सदस्यहरू जीत हासिल गरेका छन् । वीरगञ्जले राजपा र ससफोकाहेक गैरेमधेशीरी पार्टीलाई पत्याएन भने फोरमको गढ मानिने सिरहाले फोरमलाई एउटा पनि सीट दिएन । प्रदेश नं. २ मा नेपाली कांग्रेसले ६, एमालेले २ र माओवादी केन्द्रले ५ सीट प्रतिनिधिसभाका लागि प्राप्त गरेका छन् । मधेशको मतदाताबाट विचार गर्दा सबै जिल्लाको समान दृष्टिकोण देखिन्दैन । प्रतिनिधि सभाका लागि मतदाताको फरक दृष्टिकोण देखिए पनि प्रदेशसभाका लागि लागि मधेशले मधेशीलाई विश्वास गरेका छन् । प्रतिनिधिसभामा राजपा राष्ट्रियप्रत्तरका नेता कोही जिरेका छैन् । अशोक राई हारेका छन् ।

मधेशका राजनीतिक दलहस्ति मधेशले लिएको अविश्वास भने घटेको देखिएको छैन । ५ वटे पार्टीको उपरिणितिले मधेशमा मधेशीरी राजनीतिक दलको अविश्वासमा सुधार भएको देखिन्दैन । प्रदेश सरकार बनाउन उल्लेख सीट राजपा र ससफोकलाई दिएको सत्य हो । मधेशलाई कब्जा गर्न बनेको वाम गठबन्धनले मधेशबाट अपेक्षाकृत सफलता पाउन सकेन । प्रतिनिधि सभामा जम्मा ७ जनामध्ये वाम गठबन्धनले ३ वटा पहाडी समुदायका प्रतिनिधि र ४ जना मधेशमा समुदायका प्रतिनिधि पाएका छन् । वाम गठबन्धनले मधेशमा आफ्नो पकड गुमाउँदै गएको यथार्थलाई स्वीकार नगरी सुख्ये छैन । मधेशी, जनताले, थारू, दलित, महिला, मुस्लिम आदिको आवाजलाई दबाएर आफ्नो आवाज मात्र राख्ने, नव प्रभुहरूले परिवर्तनको नाममा नेपाली राजनीतिक धरातलमा अनेक समस्याहरू छोडेर आफ्नो प्रभुताको बलमा शासन गर्न नयाँ जनादेश लिएका छन् । मधेशमा खुद्दा जमाउन नपाए पनि अन्य-अन्य जिल्लाको चुनावी नितिजा वाम गठबन्धनको प्रभाव भएको यथार्थलाई स्वीकार नगरी भएको छ । मधेशीलाई जनताले थारू, दलित, महिला, मुस्लिम आदिको आवाजलाई दबाएर आफ्नो आवाज नाममा नेपाली राजनीतिक धरातलमा अनेक समस्याहरू भनेपछि नितिजा जितेका छन् । राजपा तथा ससफोकलाई दबाएर आफ्नो प्रभुताको बलमा शासन गर्न नयाँ जनादेश लिएका छन् । मधेशमा खुद्दा जमाउन नपाए पनि अन्य-अन्य जिल्लाको चुनावी नितिजा वाम गठबन्धनको प्रभाव भएको यथार

टंगीन खबार

दाइजो र बालविवाहविरुद्ध राज्ञा रानीको अभियान

राज्ञा रानी किल्मले दाइजो र बालविवाहविरुद्ध विराटनगरबाट अभियान थालेको छ। पुस २१ गते देवि प्रदर्शनमा आउन लागेको फिल्म तराई क्षेत्रमा व्याप्त दाइजोप्रथाको विषयमा केन्द्रित भएको बताइन्छ।

रमेश एमके पौडेलले यम थापाको निर्देशनमा निर्माण गरेको राज्ञा रानीको विराटनगर, जनकपुर, वीरगञ्ज,

पोखरा र नेपालगञ्जमा जनचेतनामूलक विविध कार्यक्रमका साथ प्रचारप्रसार सुरु गरिएको कार्यक्रममा संयोजक राजकुमार महतोले बताए। दाइजोप्रथाविरुद्धको कथा भएकाले धेरैभन्दा धेरैले फिल्म हेस्ल भनेर यसो गरिएको हो। फिल्मको प्रचारप्रसारका लागि विराटनगर पुगेको राज्ञा रानीकी रानी केकी अधिकारीले आफूले धेरै चुनौती मोलेर अभिनय गरेको दाबी गरिन्। 'फिल्ममा मनोरञ्जन मात्र होइन, दाइजोप्रथाको विरुद्ध खोरा आवाज छ,' उनले भनिन्, 'फिल्ममार्फत एकजनाको सोचमा मात्र पनि परिवर्तन त्याउन सकियो भने पनि त्यो निकै महत्वपूर्ण उपलब्धि हुनेछ।'

दाइजो र बालविवाह समाजको विकृत समस्या रहेको र आफ्नो परिवार पनि त्यसबाट आहुतो रहन नसकेको अनुभव अभिनेता नाजिर हुसेनले सुनाए। उनले सत्यघटनामा आधारित फिल्म भएकाले सबैले हेर्नुपर्ने धारणा राखे। अभियानअन्तर्गत विराटनगर महानगरपालिकाको बखरी चोकमा मंगलबाट भन्डे दुई घण्टा दाइजो र बालविवाहविरुद्ध सांस्कृतिक कार्यक्रम गरेको थियो। राज्ञा रानी नेपालीका साथै मैथिली भाषामा समेत एकसाथ प्रदर्शन हुँदै छ।

ह्याप्पी न्यु इअरको स्याँ गीत

'ह्याप्पी न्यु इअर' फिल्मको 'मुदु' बोलको विरही गीत सार्वजनिक गरिएको छ। पुस १४ गते प्रदर्शन हुने फिल्ममा समावेश सो गीत सोमबार राजधानीमा प्रेसमिट गरी प्रदर्शन गरिएको हो।

देवकुमार श्रेष्ठको निर्देशनमा कुशल थापा र रति थापाले निर्माण गरेको ह्याप्पी न्यु इअरको सो गीत सोनुपर्ने पौडेलले गाएका हुन्। किरण माइकलको शब्द र संगीत रहेका गीतमा कुशल, सन्ध्या केसी र पुकार गौतमलाई प्रस्तुत गरिएको छ। अंग्रेजी नयाँ वर्ष २०१८ को अवसर पारेर प्रदर्शन गर्न लागेको फिल्मको स्टुटिड अस्ट्रेलियामा गरिएको हो। निर्माता तथा अभिनेता कुशलले फिल्मको प्रचारप्रसारमा अब तीव्रता दिने बताए। अभिनेत्री सन्ध्याले फिल्म राखी बनेकाले दर्शकले मन पराउने विश्वास व्यक्त गरिन्। फिल्ममा त्रिकोणात्मक प्रेमकथा प्रस्तुत गरिएको बताइन्छ।

बोर्डमा निकितालाई स्याँ

चलचित्र विकास बोर्डकी नवनियुक्त अध्यक्ष निकिता पौडेललाई नेपाल चलचित्र संघले स्वागत तथा बधाई ज्ञापन गरेको छ। संघले सोमबार आफ्नै कार्यालय विशालनगरमा एक कार्यक्रम आयोजना गरी नवनियुक्त अध्यक्ष पौडेललाई स्वागत गरेको हो।

संघका अध्यक्ष प्रदीपकुमार उदयले नेपाल सरकारले चलचित्रकर्मीलाई नै बोर्डको अध्यक्ष नियुक्त गरेकोमा खुसी व्यक्त गरे। उनले भने, 'नवनियुक्त अध्यक्ष निकिताजीको पूरै परिवार नै फिल्ममा आश्रित छ। उहाँस्तो फिल्मी पृष्ठभूमियुक्त अध्यक्ष पाएकोमा हामीले खुसी मान्युपर्छ।' उदयले नवनियुक्त अध्यक्षलाई सबैले काम गर्ने वातावरण

दिनुपर्ने राय राखे। 'राजनीति मिसाएर अनेकथरीका टीकाटिप्पी गर्नुभन्दा उहाँलाई काम गर्न दिनुपर्छ,' उनले थेरे, 'उहाँलाई चलचित्र निर्माण, वितरण तथा प्रदर्शन, तीनवटै पक्षमा उत्तिकै ज्ञान छ। उहाँले पक्षै पनि नेपाली चलचित्रको श्रीवृद्धिका लागि नीति तर्जुमा तथा लागू गराउनुहुनेछ। त्यसका लागि हामी सबैले सहयोग

गर्नुपर्छ।' उदयले चलचित्र विकास बोर्डको इतिहासमै पहिलोपटक महिला अध्यक्ष पाउनुलाई पनि सकारात्मक स्पष्ट लिनुपर्ने विचार व्यक्त गरे।

नवनियुक्त अध्यक्ष पौडेलले आफ्ना भावी योजनाबाटे एक सातामित्र प्रेसमिट गरी जानकारी दिने बताइन्। 'मेरा केही कार्ययोजना छन्,' उनले भनिन्, 'एक सातामित्र प्रेसमिट गरी मेरा योजना सार्वजनिक गर्नेछ। मेरो कार्यकालमा नेपाली चलचित्रको विकास, विस्तार र उन्नतिका लागि ठोस कामहरू गर्न चाहन्छु। त्यसका लागि मलाई सबैको सहयोग आवश्यक छ।' उनले आफूलाई स्वागत गरेकोमा संघलाई धन्यवाद ज्ञापन गरिन्। चलचित्र पत्रकार संघका सचिव समीकर बलामीले नवनियुक्त अध्यक्ष पौडेलप्रति चलचित्रकर्मीले धेरै आशा राखेकाले उनीसामु चुनौती रहेको बताए। बलामीले पूर्वाध्यक्षहरूमै नयाँ अध्यक्षले पनि जागिर मात्र खाने काम नगरेर नेपाली चलचित्रको हितका लागि ठोस कार्य गर्नुपर्ने धारणा राखे।

तैशाख २८ मा लम्फू

गोपालचन्द्र लामिछाने निर्देशित 'लम्फू' फिल्मले प्रदर्शन मिति तोकेको छ। निर्माता शक्तिकर्त्तव्य घोरासैनिका अनुसार लम्फू ०७५ वैशाख २८ गते हलमा आउनेछ।

सुठिडैमै लामो समय खर्चिएको लम्फूबाट नवअभिनेता कविर खड्काले डेब्यु गर्दै छन्। फिल्ममा उनका साथमा मरिशका पोखरेल, सलोन बस्नेत, चौंदीनी शर्मा,

तरकालीवालीको उपनामले परिचित कुसुम श्रेष्ठलागायतले अभिनय गरेका छन्। युवाको सोच, शैली, लक्ष्य र जीवनका आरोह-अवरोहको विषयमा निर्माण गरिएको फिल्म दीपक बजारायर्ले खियेका हुन्। फिल्ममा अर्जुन पोखरेलको संगीत छ। निर्देशक गोपाल चन्द्रले यसअधिक फिल्म लाग्छ माया, 'द मिरर', 'बोक्सीलागायतका' फिल्म निर्देशन गरेका छन्। लामो समयको अध्ययन, अनुसन्धान र तयारीपछि फलोरमा गएको लम्फूको डिजिटल तथा अन्तर्राष्ट्रिय प्रदर्शन अधिकार हाइलाइट्स नेपालले लिएको छ।

मन त परदेशीमा परदेशीको पीडा

प्रदर्शनको मिति नजिकीर्तै जाँदा 'मन त परदेशी' फिल्मको निर्माण युनिटले प्रचारप्रसारलाई तीव्रता दिएको छ। १४ पुसमा प्रदर्शन हुने फिल्मबाटे जानकारी दिन बुधबार राजधानीमा पत्रकार भेटघाट कार्यक्रम आयोजना गरियो।

रोजगारीका लागि खाडी मुलुक पुन्ने नेपाली युवाको सपना, सोच र भोगाङ्को विषयमा निर्माण गरिएको फिल्मलाई देव नेपालले निर्देशन गरेका हुन्। कार्यक्रममा निर्देशक देवले फिल्मको वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपालीका पीडा, दुःखको कथामा मात्र नभई त्यसको सकारात्मक पक्ष पनि उजागर गरेको बताए।

मन त परदेशीका प्रमुख अभिनेता दीपेशराज पाण्डेले आफूले भरपुर मिहिनेता गरेको बताए भने अभिनेत्री समीता गिरीले फिल्ममा मनोरञ्जनका साथै सचेतना सन्देश पनि रहेको बताइन्। फिल्मका निर्माता दुर्गाबहादुर खड्काले परदेशमा नेपालीले भोग्ने गरेका दुःखपीडालाई फिल्ममा प्रस्तुत गरिएको उल्लेख गर्दै दर्शकले मन पराउने विश्वास व्यक्त गरे। दुर्गाबहादुर खड्काका र भुवनशर्मा कॅडल निर्माता रहेको फिल्ममा दीपेशराज पाण्डे, समीता गिरी, किशोर खतिवडा, राम बुढाथोकी, रेनु शर्मा, रमीला आचार्यलगायतका कलाकारले अभिनय गरेका छन्।

भीमसेनले फेरि ल्याए मुसुकक हाँसिदिँदा...

गायक भीमसेन लामा फन्डे साठे दुई दशकपछि पुनः श्रोतामाफ आएका छन्। एकताका 'मुसुकक हाँसिदिँदा' ज्यानै लुट्यो बोलको गीतबाट चर्चामा आएका लामाले सोही गीतको रिमेक सार्वजनिक गरेका हुन्।

भीमसेनको सो गीतको रिमेक साम्बार र सार्वजनिक गरिएको हो। विश्व बल्लभको शब्द र शम्भुजित बास्कोटाको संगीत रहेको सो गीतको भिडियोमा मोडल विनीता वली र श्याम पाण्डेलाई प्रस्तुत गरिएको छ। भिडियो सञ्जय पाण्डेले निर्देशन गरेका हुन्। फिल्म अभिनेताका रूपमा समेत सक्रिय भीमसेनले 'सीमारेखा', 'परदेशी कान्छा', 'अंशबन्डा', 'नासो', 'विषालू', 'कस्तो सम्भौतालगायतका फिल्ममा अभिनय गरेका थिए। अब भने उनी नयाँ एल्बम त्याउने तयारीमा छन्। सोहीअनुस्थ मुसुकक हाँसी दिँदालाई नयाँ रूपमा प्रस्तुत गरेको भीमसेन बताउँछन्।

सनाचार

पोखरी बजारमा ग्लोबल आइएमईको शाखारहित सेवा

ग्लोबल आइएमई बैंकले संखुवासभाको चैनपुर नगरपालिका पोखरी बजारमा शाखारहित बैंकिङ सेवा सुरु गरेको छ। पोखरी बजारमा ग्लोबल आइएमईको सेवाका लागि स्थानीय मनमाया लम्बूलाई व्यावसायिक प्रतिनिधि नियुक्त गरिएको बैंकले जानाएको छ।

कृषि र रेमिट्यान्स मुख्य आयस्रोत रहेको पोखरी बजारका बासिन्दा बैंकिङ सेवा उपभोग गर्न टाढा पुनर्नुपर्ने अवस्था हटाउन शाखारहित बैंकिङ सेवा सुरु गरिएको बैंकले भनाइ छ। बैंकले सबै क्षेत्र र वर्गसम्म बैंकिङ सेवाको पहुँच पुन्याउने उद्देश्यले विभिन्न स्थानमा शाखा, एक्सटेस्न काउन्टर तथा शाखारहित बैंकिङ सेवामार्फत ग्राहकलाई सेवा प्रदान गरिरहेको छ। बैंकका हाल १ सय ८ वटा शाखा, १४ व

कांग्रेसको...

नेतृत्ववर्ग संकटमा परेको आभास पाउन थालिएको छ।

यसअधिका दुई निर्वाचनमा पहिलो स्थानमा रहेको कांग्रेस अहिले समानुपातिक मतमा दोस्रो स्थानमा रहनु नै कांग्रेसको पराजय भएको केही नेताहरूले बताएका छन्। अवका दिनमा कांग्रेसले त्याग र बलिदानपूर्ण सहभागिता जनाउँदै सबै लोकतान्त्रिक शक्तिहरूलाई सँगै लिएर अधि बढन सक्नुपर्ने आवश्यक भएको छ। कांग्रेसभित्र रहेको गुट उपग्रुप परिवारवाद, धनवाद र डनबादको पछि लाग्दा कांग्रेसले नराप्त्रो पराजय भोग्नुपरेको राजनैतिक विश्लेषणहरूले बताउँदै आएका छ। केही नेताहरूका अनुसार प्रत्यक्षमा नराप्त्रो पराजय भोग्नु परेपनि प्युलरमतमा कांग्रेसले उत्साहजनक मत पाउनु कांग्रेसप्रति जनताको प्रेम रहेको समेत बताएका छन्।

कांग्रेसको २०६४ सालको संविधानसभाको निर्वाचनमा २२ लाख ६१ हजार ८ सय ८३ मत समानुपातिकमा त्याएको थियो भने २०७० सालको संविधानसभाको निर्वाचनमा १ लाख ४८ हजार ८७ मत बढाउँदै २४ लाख १८ हजार ३ सय ७० मत त्याएको थियो। यस पटकको निर्वाचनमा उसले ७ लाख १० हजार १९ मत बढाएको छ। यसले पनि प्रमाणित गर्दै कांग्रेसको जनाधार घटेको हैन बढेको छ। माओवादी केन्द्रले २०६४ मा ३१ लाख ४४ हजार २ सय ४ मत प्राप्त गरेको थियो भने

२०७० मा जम्मा १४ लाख ३२ हजार ७ सय २६ मत प्राप्त गरेको थियो। दोस्रो संविधानसभाको निर्वाचनमा उसले ७७ लाख ४ हजार ४ सय ७८ मत घटेको थियो। तर यस पटक वाम गठबन्धनका कारण उसले प्रत्यक्षतर्फ ३६ सिट जितेको छ भने समानुपातिक तर्फ १७ सिट पाउन सक्ने सम्भावना रहेको छ। नेकपा एमालेले २०६४ यता समानुपातिक तर्फ मत बढाउँदै लग्नेको छ। २०६४ सालमा एमालेले २१ लाख ८३ हजार ३ सय ७० मत पाएको थियो २०७० सालको संविधानसभाको निर्वाचनमा उसले २२ लाख ३१ हजार ६ सय ९ मत प्राप्त गरेको थियो भने अहिले उसले पाएकोम त २०७० सालको भन्दा ९ लाख ३३ हजार ८ सय ८५ मत बढी रहेको छ। यसरी प्रत्येक निर्वाचनमा कांग्रेस र एमालेको जनाधार बढ्दै जानु र अन्य दलको जनाधार घट्दै जानुले पनि माओवादी केन्द्रले नेकपा एमालेसँग पार्टी एकीकरण गर्नुपर्ने वाध्यतामा माओवादी केन्द्र पुगेको हो। यसपालिको निर्वाचनमा समेत माओवादी केन्द्रको मत पहिलेको भन्दा भएको ४ लाख मत घटेको छ।

प्रतिनिधिभार र प्रदेश सभाको सबै मतको गणना भइसकेको अवरथामा नेकपा एमालेले समानुपातिकतर्फ ३१ लाख ७३ हजार ४ सय १४ मत प्राप्त गरेको छ भने नेपाली कांग्रेसले ३१ लाख २८ हजार ३ सय ८९ मत प्राप्त गरी दोस्रो दल बनेको छ। त्यसैरी समानुपातिक तर्फ माओवादी केन्द्रले १३ लाख ३ हजार ७ सय २७ मत प्राप्त गरेको छ।

वैधानिक प्रक्रिया अनुसार अध्यादेश जारी गर्नुपर्ने बताएका छन्। यसरी मधेशवादी दलका नेताहरूबीच नै कुरा बाखेको छ। राष्ट्रपतिले सरकारलाई अध्यादेशमा सहमति गर भन्नु ढूला दलका टाउकेहरूलाई ढूलो बनाउनु हो भन्ने राष्ट्रपति भन्दा ढूलो टाउके कोही हुन सक्दैन भन्ने उदघोष समेत गरेका छन्। संविधानिक व्यवस्था अनुसार पनि राष्ट्रियसभाको निर्वाचन पछिमात्र समानुपातिक परिणाम अउनसको लालेले बताएका छन्। लालेले वाम गठबन्धनको बहुमतको दम्भले राष्ट्रपतिले अध्यादेश जारी नगरेको आरोप समेत लगाएका छन्। राष्ट्रपतिले दलहरूलाई सहमति गर भन्नुपन्दा पनि सबै दलका नेताहरूलाई आफ्नो कार्यालयमा बोलाएर छलफल गर्न सक्ने अधिकार राष्ट्रपतिमा छ। पूर्व राष्ट्रपति यादवले पहिला पनि विवादित विषयमा आफैने कार्यालयमा दलहरूबीच छलफल गराएका थिए।

संविधानले राष्ट्रपतिलाई एकता र अखण्डताको प्रतिक भनेको परिवेशमा राष्ट्रपतिका प्रत्येक काम स्वतन्त्र निष्पक्ष र निर्मित हुनुपर्छ त्यसैले अध्यादेश जारी गर्दै निर्वाचन प्रक्रियालाई सहज बनाउनु नै राष्ट्रपतिको जिम्मेवारी हो। संविधानविद्वहरू समेत यस विषयमा विभाजित भएका हुनाले अब उक्त विषयलाई सर्वोच्च अदालतमा प्रवेश गराएर भएपनि त्यसको छिनोफानो गरी नयाँ सरकार गठनको प्रक्रिया अधि बढाउनु आवश्यक छ। राष्ट्रपतिको विवेक र सललाहकार भनेको मन्त्रीपरिषद नै हो। मन्त्रीपरिषदले गरेका सम्पूर्ण कार्यहरू जिम्मेवारी मन्त्रिपरिषद नै हुन्छ राष्ट्रपति होइन।

जनचाहनाको...

त्यो भन्दा पहिलो नै कांग्रेसले आफैलाई आफै लात होनेको थियो। सत्ताका लागि आफैनो नीति र सिद्धान्त छोडेर कम्युनिष्टको सिद्धान्तमा कांग्रेस गरेपछि कांग्रेस ओरालो नलागेर के कम्युनिष्टहरू ओरोला लाग्नेन र ? विपी. प्रधानमन्त्री भएका बेला गोरखा जिल्लामा योगी नारही नाथका आठजना अनुयायीहरू मारिएका थिए। के त्यो घटनाको जिम्मेवारी लिनु आवश्यक थिएन र ?

नेपाली कांग्रेस कसेका कारण नभएर आफैने कारणले ओरालो लागेको हो। यसपालिको निर्वाचनमा कांग्रेसले समानुपातिक तर्फ नेकपा एमालेको हाराहारीमा मत पाएको छ तर किन प्रत्यक्षमा २३ सिटमा खुचिन वाय्य भयो त्यसको एउटै कारण हो टिकट वितरण गर्दा धनवाद, डनवाद, नातावाद, कृपावाद र परिवारादलाई वितरण गरे। पैसाका लागि सिद्धान्त छोडेर टिकट वितरण गरियो। त्यसकारण कांग्रेसले परापर भोग्न वाय्य दुनुपर्ने। वामपक्षी दलहरूमा समेत त्यो देखिए पनि दुई ढुला दल एकै ठाउँमा उभएको हुनाले उनीहरूले धेरै जित हाँसिल गरे। के कांग्रेस सत्ताबाट बाहिर बस्तै नहुने हो र भन्ने जनताले वामगठबन्धनलाई बहुमत दिएका छन्। वामगठबन्धनको बहुमत आएकोले कमसेकम पाँच वर्षसम्म खायी रुपमा राज्य चलाओस भन्ने जनताको चाहना अनुरूपको मतले देखाएको छ। जनताको मतलाई अवमूल्यन गर्न अधिकार कसलाई छैन। राजनीति दलहरूका लागि जनता नै न्यायाधिकार हुन त्यसैले न्यायाधिकार निर्णय स्वीकार गर्दै कांग्रेसले अब आफ्नो सिद्धान्तलाई अधि बढाएको खण्डमा अर्को निर्वाचनमा उसको जित हुन सक्छ।

अबको पाँच वर्ष वामपक्षीहरूले भने राष्ट्रपतिलाई सरकारले पठाएको अध्यादेशमा उत्तराको बताएका छन्। वामरी समेत आरोप प्रत्यारोपमा उत्तराको छन्। वामपक्षी मन्त्रको समर्थकहरूले राष्ट्रपतिले अध्यादेश जारी गर्नु हुँदैन भनिरहैदा लोकतान्त्रिक बुद्धिजीवीहरूले भने राष्ट्रपतिलाई सरकारले पठाएको अध्यादेश रोक्ने कुनै अधिकार नभएको बताईरहेका बेला मधेशवादी दल तथा बुद्धिजीवीहरूले अध्यादेश जारी गर्न नगर्न अधिकार राष्ट्रपतिको भरको बताएका छन्। राष्ट्रिय जनता पार्टीका वरिष्ठ उपाध्यक्ष लक्ष्मणलाल कर्णले संविधानको रिपडानुसार अध्यादेश जारी गर्नुपर्ने भएपनि राष्ट्रपतिले सहमत खोजु उपयुक्त भएको बताउँदै पूर्वराष्ट्रपति डा. रामवरण यादवले समेत तत्कालिन प्रधानमन्त्री डा. बाबुराम भट्टराईले राष्ट्रपति कहाँ पठाएका दजनौ अध्यादेश रोक्नै प्रमुख दलहरूबीच सहमति हुनैपैर्ने धारणा राखेको बताएका छन्। प्रधानमन्त्री शेरबहादुर देउवा डलेलधुराबाट प्रतिनिधिसभाका उम्मेदवार भएको दिनदेखि देउवा सरकार काम चलाउ सरकार भएकोले काम चलाउ सरकारले पठाएको अध्यादेश जारी गर्न राष्ट्रपति वाय्य नहुने बताएका भएपनि उक्त अध्यादेश राष्ट्रपति कहाँ पठाउँदा देउवा सरकार काम चलाउ सरकार भएको थिएन।

राष्ट्रिय जनता पार्टीके अर्को वरिष्ठ उपाध्यक्ष वृश्चन्द्रलालले भने राष्ट्रपतिले अधिकार नाप्राप्त भएको बताएका छन्। राष्ट्रिय जनता पार्टीका वरिष्ठ उपाध्यक्ष लक्ष्मणलाल कर्णले संविधानको रिपडानुसार अध्यादेश जारी गर्नुपर्ने भएपनि राष्ट्रपतिले सहमत खोजु उपयुक्त भएको बताउँदै पूर्व राष्ट्रपति यादवले पहिला पनि विवादित विषयमा आफैने कार्यालयमा दलहरूबीच छलफल गराएका थिए।

संविधानले राष्ट्रपतिलाई एकता र अखण्डताको प्रतिक भनेको परिवेशमा राष्ट्रपतिका प्रत्येक काम स्वतन्त्र निष्पक्ष र निर्मित हुनुपर्छ त्यसैले अध्यादेश जारी गर्दै निर्वाचन प्रक्रियालाई सहज बनाउनु नै राष्ट्रपतिको जिम्मेवारी हो। संविधानविद्वहरू समेत यस विषयमा विभाजित भएका हुनाले अब उक्त विषयलाई सर्वोच्च अदालतमा प्रवेश गराएर भएपनि त्यसको छिनोफानो गरी नयाँ सरकार गठनको प्रक्रिया अधि बढाउनु आवश्यक छ। राष्ट्रपतिको विवेक र सललाहकार भनेको मन्त्रीपरिषद नै हो। मन्त्रीपरिषदले गरेका सम्पूर्ण कार्यहरू जिम्मेवारी मन्त्रिपरिषद नै हुन्छ राष्ट्रपति होइन।

आयल निगरको...

शेयर जारी हुने भएको छ। निगर कम्पनी ऐन २०२१ अन्तर्गत दर्ता भएपनि पुँजी न्यून रहेको छ। अहिले नयाँ ऐन २०६३ जारी भइसकेकोले सोही अवधारणामा नियम जान आवश्यक भएको छ। पेट्रोलियम तथा ग्यास कारोबार नियमन आदेश २०६९ अनुसार पेट्रोलियमका लागि कम्पनी सञ्चालन गर्दा कम्पनी ९० अर्व रूपैया हुनुपर्ने उल्लेख भएकोमा उक्त नियम आदेश मन्त्रिपरिषदबाट खारेज भएको छ।

निगरको शेयर जारी गर्न विषयलाई साधारण सभाले स्वीकृत विइसकेको छ। साधारणसभाले निगरको चुकाउँजी ३० अर्व पन्याउन अनुमति दिएअनुसार निगर अगाडि बढेको छ। कम्पनी रजिस्ट्रार कार्यालयले समेत ३० अर्व पुँजीउत्तरान दिएको छ। साधारणसभाको अनुमतिपश्चात उच्चालयले अर्थ मन्त्रालयल